

GLAS

Glavni urednik: Igor Slavec

Odgovorni urednik: v. d. Jože Košnjek

Leto XXXV
35 letGLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA
ZA GORENJSKO

Več pozornosti vojaškim kadrom

Upravljanje slovenskih mladincev v vojaške in obrambne pogoje ne daje zadovoljivih rezultatov – Koordinacijski odbori in vprašanja aktivni le v nekaterih gorenjskih občinah – zagotoviti stalno in vsestransko dejavnost

Učenci iz naših osnovnih in srednjih šol se le v malem številu odločajo za nadaljevanje izobraževanja v vojaških srednjih šolah in akademijah. Takšno je stanje v Sloveniji že vrsto let, kar kažejo v republiškem sekretariatu za ljudsko obrambo. Čeprav so v sedemdesetletju zaustavili upad zanimanja mladih za vojaške in obrambne poklice, pa je število Slovenov, ki se starešinami naših oboroženih vojsk glede na narodnostno zastopnost v domovini še vedno nezadovoljivo.

Na osnovi priporočil predsedstva SFRJ, ki je že na začetku leta obravnavalo to problematiko, je stekla v naši republiki široka in načrtna dejavnost za povečano usmerjanje mladine v vojaško šolstvo. Pri republiški konferenci SZDL so v ta namen ustanovili koordinacijski odbor, ki ga sestavljajo vsi nosilci načrtovanih aktivnosti za dosego zadanega cilja. Takšne odbore imajo tudi povsod po občinah. Ocenili njihovega dela so bili namenjeni regijski posveti predstavnikov odborov, upravnih organov za ljudsko

obrambo in družbenopolitičnih organizacij iz republike in občin.

Med nedavnimi gorenjskim posvetom v Kranju so ugotovili, da so koordinacijski odbori aktivni le v nekaterih občinah. Najbolj organizirano in načrtno delujejo v škofjeloški in radovljiški občini, kar je razvidno iz sorazmerno ugodnega zanimanja mladih za vojaške in obrambne poklice. Ponekod, na primer v kranjski in trziški občini, so se novo ustanovljeni odbori šele dobro lotili dela, vendar njihova dejavnost zaenkrat ni stalna. Podobno je v jesenjski občini, kjer je delovanje odbora zadnji čas zamrlo, več uspeha pa daje aktivnost upravnega organa za ljudsko obrambo in policijskih usmerjevalcev po šolah.

Udeleženci posveta so opozorili tudi na nekatere težave pri delu, katere ne morejo rešiti sami, vendar pomembno vplivajo na rezultate skupnih prizadevanj na tem področju. Gre za skromno in nesodobno propagandno gradivo, nekoliko pozne razpise za vpis na vojaške šole in akademije, preveč formalno obravnavanje kandidatov med zdravstvenimi pregledi – predvsem sporočanje o sposobnosti pregledanih mladincev, ne dovolj gibljivo usmerjanje zdravstveno manj sposobnih kandidatov v druge vrste vojaških poklicev in še nekatere dolgo prisotne probleme.

O reševanju večine teh vprašanj so se že dogovarjali na zvezni ravni, so pojasnili na posvetu. Ob tem so naglasili, da tudi občine čaka še nemalo nalog. Nasploh bo treba nameniti več pozornosti vojaškim kadrom v vsakdanjem uresničevanju kadrovske politike, kar ne bo moč doseči brez odgovornega odnosa pa načrtnega in stalnega dela na vseh ravneh. V koordinacijske odbore za usmerjanje mladih v vojaške in obrambne poklice, je predlagal predsednik republiškega odbora general Alojz Hren, bo treba pridobiti delavne in predane ljudi; zato morajo povsod takoj pregledati sestavo odborov in obenem oceniti razmere po občinah ter se dogovoriti za bodoče naloge.

Programe dela bo treba zasnovati na povečanju zahtev, da bi bil izbor kandidatov kvaliteten, uresničevanje začrtanih nalog pa morajo kritično spremljati v vseh družbenopolitičnih organizacijah, zlasti v vodstvih Socialistične zveze. Le s kvalitetnejšim političnim delom z mladino in s širšo informativno dejavnostjo bo namreč moč odpraviti tudi miselnost, ki zaviralno vpliva na odločanje slovenske mladine za vojaške in obrambne poklice. Tako bodo od spoznanj, da smo Slovenci prav tako vojaško ljudstvo in so naši predstavniki kjerkoli del slovenske inteligence, v marsičem odvisni rezultati bodoče aktivnosti za povečanje števila slovenskih starešin v oboroženih silah.

S. Saje

Nad gornjim koncem doline in Idrijo se od sobote na nedeljo odvijalo silovito neurje, ki je poplavlilo okoli 50 hiš in 60 ha polj. Povzročila je tudi na travnikih in vrtovih. (Več na zadnji strani) – Foto: L. B.

Novo vodstvo gorenjske mladine

Nedavno je v Kranju medobčinski svet zveze slovenske mladine za Gorenjsko izbral novo vodstvo. Govorila je bilo o predkonkurenčni razpravi, ocenili pa so pripravljenost na mladinske aktivnosti.

Na sestanku so izvolili tudi nove predsednika in sekretarja mladinskega sveta. Dolžnost predsednika je prevzela Majda Čučina, dosedanja predsednica gorenjske mladine. Za sekretarja pa je bil izvoljen Miha Čučina iz Radovljice.

Konec tedna na Kališče – Ob 40. obletnici ustanovitve Kokrškega odreda bo v krajevnih skupnostih pod južnimi pobočji Storžiča nad vse svečano. Že v petek bodo kraje, kjer je odred deloval, okrasili z zastavami in položili cvetje k spomenikom iz narodnoosvobodilne borbe. V soboto bodo proti mestu ustanovitve odreda krenili pohodniki iz teh krajev in se zvečer zbrali na Kališču pri tabornem ognju. V nedeljo dopoldan bo tod osrednja proslava, na katero organizacijski odbor vabi borce, pripadnike oboroženih sil, lovce, planince, tabornike, mladince in druge delovne ljudi ter občane. Organizatorji pričakujejo, da bo na 9. tradicionalnem pohodu Po poteh Kokrškega odreda in jubilejni svečanosti še več udeležencev kot v preteklosti. Na sliki: med lanskoletnim pohodom na Kališče. (S) – Foto: C. Z.

Dragocena odpadna surovina

V Sloveniji smo zadnja leta postali dokaj pridni zbiratelji starega papirja, ki ga še kako nujno kot osnovno surovino potrebuje naša industrija, a kljub prizadevnosti zbirateljev star papir mora še vedno uvažati.

Z ustreznimi propagandnimi akcijami, v katerih so proizvajalci želeli prikazati, koliko je njihova uspešnejša proizvodnja odvisna tudi od starega domačega papirja in kako lahko prihranimo veliko dragocenih deviz, se je počasi, a zanesljivo začela preoblikovati tudi naša miselnost. Vendar zelo počasi, ker je po svoje tudi razumljivo – navade se ne spremenijo čez noč in veliko vode mora preteči, da se obnašamo drugače.

Najbolj uneti in najbolj pridni zbiratelji papirja so otroci po osnovnih šolah. Edino pri njih imajo te akcije dolgo tradicijo, ki je iz prvih, skromnih začetkov postala tudi gospodarsko pomembna. Če danes šolarji po Sloveniji zberejo vsak po sedemnajst kilogramov starega papirja na učenca in če gredo prihranki v milijone, potem je jasno da je tem akcijam treba posvetiti vso pozornost. Otroci so v teh akcijah po vsej Sloveniji zbrali 3630 ton papirja, večinoma po delovnih organizacijah in po domovih, organizirano, načrtno, z veliko prizadevnostjo.

Zal pa tem akcijam ne sledimo mi, starejši. Že res, da za svoje in sosedove otroke vsako leto prihranimo dnevno časopisje ali po delovnih organizacijah zlagamo na kupe kartonske škatle, a to je vse premalo. Toliko, kolikor se nam nabere odpadnega papirja vsak dan, vsak teden in mesec, šolarji nikakor niso zmožni prevoziti na zbirna šolska mesta. Papir mečemo v odpadke, ga neznanse količine pokurimo in s tem zametujemo ogromno denarja, ogromno deviz.

Lahko bi z več občasnimi, dobro organiziranimi akcijami zbrali veliko več odpadnega papirja, a akcije bi bile prej ali slej kompanjske. Prav nič obetajoči niso bili prvi odmevi zbiranja odpadnega papirja po gorenjskih delovnih organizacijah, saj se številne sploh niso odzvale. Podatki niso dokončni, vendar je bilo, denimo, na jeseniškem Dinosu iz delovnih kolektivov zbranih okoli 7 ton odpadnega papirja, iz vseh delovnih organizacij, medtem ko samo šola Toneta Čufarja z Jesenic, ki je tudi v slovenskem merilu na najužjem mestu, zbere okoli 40 do 50 ton papirja.

Treba bi bilo razmisliti o drugačnih, stalnih oblikah zbiranja te dragocene surovine, takšnih, ki bi bile za občane sprejemljive in bi nam počasi preoblikovale zavest. Sleherni bi se moral zavedati, da s tem, ko papir organizirano oddaja, tudi k nečemu pripomore. In sploh ne morem mimo drobne, a silno zanimive in za nas domala neverjetne navade v varčni Svici: gospodinja, ki dnevno dobiva lokalni časopis, je sleherni jutro odložila stari časopis na posebno mesto pred stanovanjskim blokom. Popolnoma samoumevno je bilo njeno ravnanje, kajti zato, ker je stalno oddajala celo star tedenski televizijski pregled na dveh listih, je imela pri lokalnem časopisu posebne ugodnosti.

Sploh je nam ni treba vprašati, komu se je kaj splačalo ... D. Sedej

Proslava internirancev, zapornikov in izgnancev na Ljubelju

Odgovorno je vse človeštvo

Ljubelj – Kljub izredno slabemu vremenu v soboto, 12. junija, so se k spomeniku na Ljubelju zgrinjali nekdanji interniranci, zaporniki in izgnanci od vseh povsod. Polni avtobusi so pripeljali iz Maribora, Celja, Gorice, Ajdovščine, Ljubljane, z vseh koncev Slovenije, iz vseh krajev Gorenjske. Zbrane je pozdravil Janez Piškur, predsednik skupščine občine Tržič.

Srečanje je še enkrat z vso močjo izzvenelo kot mogočen klic vsem narodom sveta, naj vendarle ohranijo mir v svetu. Zanj je odgovorno vse človeštvo, je v svojem slavnostnem govoru poudaril Stane Kolman, podpredsednik republiškega odbora ZB NOV Slovenije. Vsi tisti, ki so že enkrat preživeli vse strahote vojne, vedo, kaj pomeni vojna, ki jo danes bijejo palestinski borci, borci z vseh bojišč, ki so trenutno odprta na svetu in kjer se bije boj za svobodo, neodvisnost. Tudi danes se spet polnijo taborišča ujetnikov, beguncev, izgnancev. Spet se ponavljajo njihove usode. Usode zaprtih, ponižanih, mučenih. In to sredi naprednega sveta. Tu smo zato, je poudaril Kolman, da bi pozvali ves svet k miru, da bi preprečevali morilske vojne. Kako naj se borimo za svet brez vojne? Tako, da bodo v nas samih zmogovale dobre lastnosti – Titove lastnosti.

Nikoli ne bomo pozabili trpljenja, žrtev. Ne smemo pozabiti. Vsi, ki so preživeli nacistična taborišča, zapore, izgnanstvo, so pretrpeli toliko, da zaslužijo, da jim mladi prisluhnejo

in se zavzemajo za mir vedno in povsod, je poudaril tovariš Kolman.

Zelji in klicu po miru so se v svojih pozdravnih govorih pridružili tudi predstavniki nekdanjih taboriščnikov Francije, Avstrije in Italije.

Bogat kulturni program so pripravili za to srečanje šolarji iz Bežigrada in Tržiča, recitali so recitatorji z bežigradske gimnazije in dramski igralec Aleš Valič, zapela pa mešani pevski zbor KUD osnovne šole Boris Zihlerl in moški pevski zbor »Posavje« iz Bežigrada. V ostankih nekdanjih barak na Ljubelju pa so učenci iz Tržiča, Gorice, Trsta in Bežigrada razstavili svoja likovna dela na temo nacističnih taborišč. Veliko udeležencev proslave si je v bližnji karavli na Ljubelju ogledalo na novo urejeno Titovo spominsko sobo.

D. Dolenc

12.
STRAN:

Našim
veslačem
le dve
zmagi

PO JUGOSLAVIJI

SPOMENIK EDVARDU KARDELJU

Na Kardeljevem trgu v Titovem Velenju, v stanovanjski soseski Salek 2, so v soboto odkrili spomenik velikemu revolucionarju in mislecu Edvardu Kardelju. Slovesnosti se je udeležilo več tisoč delovnih ljudi in občanov iz Saleške doline, Pepca Kardelj, Sergej Kraigher, Andrej Marinc, Vinko Hafner, France Popit, Janez Zemljarič, Mitja Ribičič, Franc Leskošek-Luka, Lidija Šentjurs in drugi gostje. O Edvardu Kardelju oziroma o njegovem delu je govoril predsednik družbenopolitičnega zbora slovenske skupščine dr. Ciril Ribičič.

ZA SAMOPRISPEVEK V CELJU IN MARIBORU

V Mariboru in Celju so se prebivalci odločili za tretji samoprispevek. V Mariboru naj bi za različne skupne potrebe zbrali 732 milijonov dinarjev, v Celju pa 387 milijonov dinarjev. Ponekod so z referendumom končali že dopoldne. Z zbranim denarjem bodo gradili objekte družbenega standarda.

TRUDEAU KONČAL OBISK

Predsednik kanadske vlade Pierre Elliot Trudeau je v nedeljo sklenil obisk v naši državi in odpotoval v domovino. Od kanadskega gosta se je na beograjskem letališču poslovila predsednica zveznega izvršnega sveta Milka Planinc s sodelavci. Dopoldne pa je visokega gosta v Belem dvoru sprejel predsednik predsedstva SFRJ Peter Stambolić.

NOV MEDNARODNI PREHOD

V soboto sta zvezni sekretar za finance Jože Florjančič in finančni minister Ljudske republike Madžarske dr. Istvan Hetenyi slovesno odprla nov mednarodni cestni prehod Gola - Berzenca na jugoslovansko madžarski meji, ki leži 20 kilometrov od Koprivnice. Za gradnjo sta se državi dogovorili leta 1979, veljal pa je 90 milijonov dinarjev.

NAJBOLJŠI FIZIKI

V petek se je na republiškem tekmovanju srednjega usmerjenega izobraževanja v znanju fizike pomerilo sedemdeset dvočlanskih ekip iz vse Slovenije. Prvo mesto je osvojila ekipa iz Idrije, drugo mesto so zasedli Jeseničani in tretje dijaki iz Brezice. Pokrovitelji tekmovanja so bili Republiška raziskovalna skupnost, Iskra in Institut Jožef Stefan.

Kako po šolanju

Sistem usmerjenega izobraževanja ne odpravlja problema absolventov šol s prilagojenim programom - Le peščica ljudi živi s to problematiko - V prihodnje pritegniti kadrovičke in mladino, da bi rešili zaposlovanje prizadete mladine

Kranj - Za absolvente osnovnih šol s prilagojenim predmetnikom sistem usmerjenega izobraževanja ne pomeni bistvenih prednosti. Takoj po končani osnovni šoli se začneja za otroke in starše trnova pot, preden jim uspe najti zaposlitev ali se vključiti v delovno usposabljanje. Še posebej težko je za tiste, ki so se zaradi težke telesne ali duševne prizadetosti soočali s težavami že v času šolanja. Ti so namreč že splošno vedeli, da se ne bodo mogli lotiti niti za poklic ozkega profila. Tem učencem se še zlasti nerada odpro vrata delovnih organizacij, ki bi jih hotele sprejeti v delovno razmerje.

S problematiko, ki nikakor ni zanemarljiva, pa se žal spopada le peščica ljudi: pedagogi na osnovnih šolah s prilagojenim programom, socialni delavec na skupnosti za zaposlovanje, redki kadrovički iz organizacij združenega dela pa seveda starši. Prav bi bilo, ko bi se težav zaposlovanja te mladine lotili bolj celovito. Čeprav je v aktih zapisano, naj imajo absolventi osnovnih šol s prilagojenim programom prednost pri zaposlitvi, teh določil praktično še niso povsod osvojili. Druga težava pa je v tem, ker ti učenci nimajo

statusa invalida, čeprav bi bili mnogi do njega upravičeni. V Kranju je trenutno iz prejšnjih generacij nezaposlenih 10 absolventov, po koncu šolskega leta pa se bo številka verjetno spet povečala.

Na pobudo kranjskega društva za pomoč duševno prizadetim so se v začetku junija v Iskri sestali predstavniki obeh prizadetih strani. Glavni namen razgovora s predstavniki kadroviskih področij je bilo vprašanje še nezaposlenih absolventov šol s prilagojenim programom. Na eni strani se sekretarjev temeljnih organizacij v Iskri bodo potem razložili problematiko in to je verjetno prvi korak k rešitvi. To je tudi spodbuda širši družbi, da premisli zapleteno vprašanje zaposlovanja prizadetih otrok. Posebej bi se morali zavzeti kadrovički v združenem delu, bolj pa bi se lahko za svoje vrstnike zavzela tudi mladina.

Društvo za pomoč duševno prizadetim je predlagalo, naj bi se v bližnji prihodnosti predstavniki mladinske organizacije in kadroviskih služb pomenili, kakšno pot velja ubrati, da bo na področju usposabljanja in zaposlovanja prizadete mladine več uspeha.

Maks Perkovič

Zgledna samouprava prinaša boljši položaj

Ko so prejšnji teden člani kranjskega izvršnega sveta obiskali krajevno skupnost Grad pod Krvavcem, so krajani nanizali probleme, ki jim povzročajo največ skrbi

Grad - Prvo, kar so nameravali predstavniki krajevne skupnosti Grad razjasniti v pogovoru s člani izvršnega sveta, je bil sistem financiranja krajevnih skupnosti. Prebivalci te vaške krajevne skupnosti pod Krvavcem, ki šteje 700 prebivalcev in se razteza 4 ure hoda naokrog, namreč menijo, da so manjše krajevne skupnosti pri denarnih dotacijah z občine precej prikrajšane.

Pri proračunskem zagotavljanju sredstev za krajevne skupnosti občina upošteva merila, ki zadevajo krajevno samoupravo in razvit delegatski sistem. Krajevne skupnosti, ki jim oboje dobro teče, imajo pravico do večjega denarnega deleža. Krajevna skupnost Grad je sicer krajevno samoupravo dovolj razvila, žal pa je tod zašel delegatski sistem, ki je bil oba dosedanja mandata precejšnja slabost. Zato so želje po komunalni ureditvi morali za nekaj časa umakniti. Preostala sredstva, ki jih krajevna skupnost dobi po drugih kanalih, namreč niso zadostala za precejšen zaloga potreb, ki jih izpovedujejo krajani Grada.

Med željami je že dolgo obnova javne razsvetljave, ki so jo morali zaradi pomanjkanja denarja prekiniti. Tudi ureditev ceste do Cerkelj in do Poženika je ena od prihodnjih nalog. Že skoraj petnajst let čaka obnove krajevni vodovod. Krajevna skupnost Grad še vedno nima zadovoljive telefonske povezave s svetom. Ob obetih, da bo na slehernega naročnika prišlo deset starih milijonov prispevka, krajane počasi mineva želja do telefona. Vendar pa bi vsaj hribovske vasi (v krajevni skupnosti Grad so tri: Stefanija gora, Stiška vas in Ambrož pod Krvavcem) morale imeti po en telefon za nujne primere. Na sestanku s člani izvršnega sveta so krajani Grada izrazili željo, da bi te vasi končno dobile tudi avtobusno povezavo. Ker ima podobne probleme tudi sosedna krajevna skupnost Šenturska gora, kjer so se člani izvršnega sveta jeseni že pogovarjali, so na vprašanje že našli odgovor, žal negativen, kajti vprašanja avtobusov v hribovske vasi ni moč ekonomično rešiti. Delavcev, ki bi se vozili v dolino na delo, je premalo, pa še tisti so razbiti v tri izmene.

Težave imajo tudi z neurejenim potokom Reko, še večje pa s plazovi in hudourniki, ki povzročajo ogromno škodo na zemlji in v gozdu. Zadnje večje neurje je poškodovalo les in ogrozilo vodovod. Pred leti, ko se je gradila nova žičnica na Krvavcem, so si obetali tudi skladišče lesa na mestu, kjer je danes parkirišče ob žičnici. S tem še vedno ni nič, les pa trohni v »grabnu«.

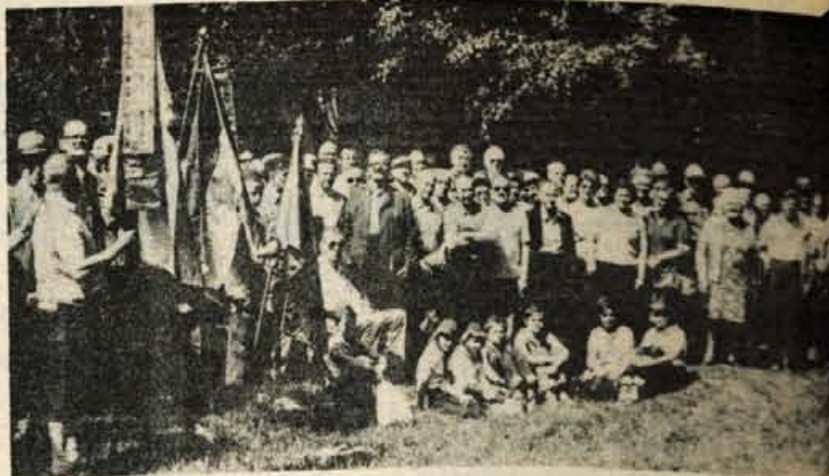
Tudi vrsto drugih problemov so predstavniki krajevne skupnosti Grad načeli ob obisku delovne skupine izvršnega sveta Kranj. Spregovorili so tudi o krajevni samoupravi. Čeprav le-ta dobro deluje, pa krajane še vedno moti, da se nimajo kje sestajati. Tudi misel o lastnem družbenem domu je stara več let, vendar je povsod naletela na gluha ušesa.

D. Z.

Informacije občinskega INDOK centra

Radovljica - Konec maja je INDOK center občine Radovljica začel izdajati tedenski bilten Informacije o dogodkih s pregledom sklicanih in napovedanih sestankov ter drugih akcij, ki se bodo zvrstile v vsakem naslednjem tednu. Podatke dostavljajo INDOK centru vsi podpisniki dogovora o nalogah in vlogi INDOK centra, med katere sodi občinska skupščina, vse občinske družbenopolitične organizacije in samoupravne interesne skupnosti.

JR

Skupščine borcev domaćinega odbora Jeseniško-bohinjskega odreda na Mežakli se je udeležil tudi prvi komandant slovenskih partizanskih enot Franc Leskošek-Luka - Foto: B. Blenkuš

Borci jeseniško-bohinjskega odreda so zborovali

Mežakla - V nedeljo, 6. junija, so se pred XIV. zborom aktivistov in borcev Gorenjske zbrali na Mežakli na letni skupščini domaćinega odbora borci nekdanjega Jeseniško-bohinjskega odreda. Skupščino je vodil Franc Jernej-Milčec, poročilo o delu pa je podal dosedanji predsednik Ivan Leban, oba nekdanja komandanta odreda. Udeležila sta se je Franc Leskošek-Luka in Gregor Klančnik.

487 borcev tega odreda je še živih. Domaćini odbor je veliko prispeval k oživljanju tradicij NOB v tem koncu Gorenjske. Aktivno sodeluje z osnovnima šolama v Kranjski gori in Srednji vasi v Bohinju, ki nosita ime po odredu. Lani so na Uskovnici odkrili spominsko ploščo, pripravljajo

pa se, da bi spominsko ploščo postavili tudi na Aljažev stolp vrh Triglava, kjer so njihovi borci ob osvoboditvi Beograda razobesili našo zastavo. Obnavljajo tudi partizansko ambulanto na Pokljuki. Predlagajo pa so tudi, da bi na Jesenicah, Kranjski gori in Bohinjski Bistrici poimenovali ulice po njihovem odredu.

Finančno jih podpirata občinski odbor ZVB NOV Jesenice in Radovljica. Pripravljajo se na ponovno knjigo o Jeseniško-bohinjskem odredu, kar bo seveda zahtevalo več finančna sredstva.

Za svoje uspešno delo je domaćini odbor v letu 1981 prejel medobčinski priznanje.

B. Blenkuš

Oživljanje kurirskih poti

V soboto, 5. junija, smo se kurirji večine kurirskih postaj 3. Gorenjske relejne linije zbrali v Plavškem rovtu pri odkritju spominske plošče kurirski postaji G-28 na Burjevčevi hiši. Iz te hiše sta bila v partizanih oba sinova, Jaka in Jože. Jaka s partizanskim imenom Gustel, je bil s Cirilom Nočem spomladi 1944 tudi ustanovitelj kurirske postaje G-28. Ciril je kmalu odšel za komandirja kurirske postaje G-17 pod Stolom, kurir Gustel pa je padel avgusta 1944, ko so okupatorji in domači izdajalci napadli njihovo kurirsko postajo.

Kmalu po ustanovitvi so prišli na omenjeno postajo naslednji kurirji: Ferdo Gartner-Majnik, Franc Taler-Zdravko, Franc Pesjak-Boris, Stane Koblar-Štefko, Dolfe Kramžar, Jože Klinar-Burjovc, Franc Oman, Tonček Noč-Janko, Tinček Jelenič in Drago Košir-Borko, ki je bil tudi komandir postaje in je bil avgusta 1944 ob napadu na taborišče težje ranjen. Kurirji te postaje so imeli med NOB zvezo z G-10, G-31 in G-8 na Mežakli. Slednja je bila ena najtežjih in najnevarnejših poti, saj je bilo treba vsak večer prečkati cesto, železnico in prebresti Savo med Hrušico in Mojstrano.

Po tragediji v Medjem dolu januarja 1945 je padlega komandanta Stefana zamenjal tovariš Majnik, tovariš Boris pa ranjenega komisarja Iztoka.

Vse te spomine je ob odkritju plošče v svojem govoru orisal tovariš Borko. Predvsem je poudaril zasluge vučanov Plavškega rovta, ki so nudili partizanom in kurirjem neprecenljivo materialno in moralno pomoč.

Ploščo je odkril tovariš Jože Polaj-Krištof, ki je bil med vojno komisar 4. relejnega sektorja in jo izročil v varstvo pionirjem osnovne šole »Tone Čufar« Jesenice, ki so oblikovali, da kurirske poti ne bodo nikoli pozabljene in zapuščene.

Vsem, ki so nas kurirje tako srčno sprejeli, se iskreno zahvaljujemo.

Jaka Klinar

Borci 5. bataljona VDV!

Odbor 5. bataljona Vojske državne varnosti (VDV) sporoča, da bo v soboto, 19. junija, v kulturnem domu Johana Ažmana v Bohinjski Bistrici prvi zbor skupnosti borcev II. brigade VDV na Gorenjskem. Borci 5. bataljona naj pridejo v Bohinj do 8. ure zjutraj, da bo do začetka brigadne proslave lahko opravljen zbor bataljona, na katerem bodo sprejeli pravilnik o delu skupnosti borcev in izvolili novo vodstvo. Osrednja proslava se bo začela ob 10. uri z otvoritvijo razstave JLA, milice in II. brigade VDV. Slavnostni program se bo začel opoldne. Odbor poziva borce 5. bataljona VDV, da se proslave polnoštevilno udeležijo.

Usposabljanje komunistov

Tudi letos bo Medobčinsko študijsko središče za Gorenjsko organiziralo več izobraževalnih oblik za usposabljanje in marksistično izobraževanje komunistov v vseh gorenjskih občinah

Radovljica - Na minuli seji predsedstva komiteja ZKS Radovljica so člani spregovorili in potrdili predlog za izvolitev komisij komiteja ter sprejeli program izobraževanja v letu 1982 in 1983 ter razpravljali o pripravi na kadrovanje v oblike usposabljanja. Na seji so poslušali še informacijo o gospodarskem položaju leške Verige, predvsem o nekaterih ukrepih, ki so nujni za temeljno organizacijo Sidrne verige, vijakarno in temeljno organizacijo TIO.

Tudi v radovljiški občini bodo po osnovnih organizacijah Zveze komunistov kadrovali člani za razne oblike družbenopolitičnega usposabljanja in marksističnega izobraževanja. Po programu medobčinskega študijskega središča v Kranju, ki so ga sprejeli brez pripomb, bodo evidentirali slušatelje za uvajalne seminarje - eden pravkar v Radovljici poteka - za dopisno šolo marksizma, za seminarje iz samoupravljanja in seminarje iz teorije in prakse marksizma.

Za dopisno šolo marksizma bodo organizirali tri oddelke v Kranju tudi za Škofjo Loko in z okoli 72 udeleženci. Dopisna šola traja pol

leta in vsebuje šest tem ter 18 pogovorov in predavanj ter seveda študij doma.

Trimesečni seminar iz teorije in prakse marksizma bo za Gorenjsko v Kranju, vanj pa naj bi se vpisalo pet slušateljev z Jesenic in štirje iz Radovljice. Slušatelji bodo tako tri mesece odsotni z delovnega mesta, trimesečni seminar pa je predvsem namenjen neposrednim proizvajalcem.

Seminarji iz samoupravljanja v združenem delu bodo za vodje temeljnih organizacij združenega dela in delovnih organizacij, za predsednike delavskih svetov in sekretarje osnovnih organizacij Zveze komunistov. Ti seminarji bodo enotedenski z okoli 40 urami.

Letos bodo na novo začeli tudi s programom za izobraževanje delavcev iz družbenih dejavnosti. Organizirali bodo šest oddelkov s po 30 udeleženci v eni skupini. Na teh seminarjih bodo obravnavali aktualno problematiko s področja dohodkovnih odnosov, medsebojnih razmerij, samoupravne organiziranosti in vloge zavestnih sil v političnem sistemu.

Prav tako bo tudi letos potekala po občinah občinska politična šola.

D. Sedej

GLAS Ustanovitelji Glasa občinske konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Trzic - Izdaja Casopisno podjetje Glas Kranj - Glavni urednik Igor Slavec - V. d. odgovornega urednika Jože Kosnjek - Novinarji: Leopoldina Bogataj, Danica Dolenc, Dušan Humer, Helena Jelovčan, Lea Mencinger, Stojan Saje, Darinka Sedej-Kuratt, Marija Volčjak, Cveto Zaplotnik, Andrej Zalar in Danica Zlebir - Foto-reporter Franc Predan - Tehnični urednik Marjan Ajdovec - Oblikovalci: Lojze Erjavec, Tomaz Gruden, Slavko Hain in Igor Kokalj - List izhaja od oktobra 1947 kot tednik, od januarja 1958 kot poltednik, od januarja 1960 trikrat tedensko, od januarja 1964 kot poltednik ob sredo in soboto, od julija 1974 pa ob torkih in petkih. - Stavček TK Gorenjski tisk, tisk ZP Ljudska pravica Ljubljana. Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Moše Pijadeja 1 - Tekoči račun pri SDK v Kranju številka 51500-603-31999 - Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, redakcija 21-960, odgovorni urednik 21-835, tehnični urednik 21-835, komercialna, propagandna, računovodstvo 28-463, mali oglasi, naročnina 27-960 - Oproščeno prometnega davka po pristojnem mnenju 421 1 72 - Polletna naročnina 300,- din.

Srečanje lovcev - V lovski koči v Bistrici so se minulo soboto zbrali lovci, člani Lovske družine Udin boršt s člani pobratene Lovske družine iz Rijeke ter z lovci s slovenske Koroske. Srečanje je bilo kljub slabemu vremenu prijetno, saj so se lovci pogovorili o problemih in izkušnjah dela lovskih družin, obenem pa so se pomerili tudi v streljanju na umetne globe. - Foto: D. Sedej

Izvoz trikrat večji od uvoza

Industrijske proizvodnje je bil v prvem trimesečju nekoliko manjši, konec aprila pa že za 1,7 odstotka nad lanskim v enakem času - Izredno ugodni so izvozni dosežki - Konec maja je škofovsko gospodarstvo izvozilo že za skoraj 40 milijonov dolarjev, uvozilo pa za 12 milijonov dolarjev - Določena je v skladu z resolucijo

Manjša Loka - Industrija škofovskih občin je v letošnjih prvih mesecih naredila nekaj manjših uspehov v enakem času. Manjša je predelava nekovinskih rudnin, proizvodnja strojne industrije, kamnolomne preje, tkanin in konfekcijskih izdelkov. Vendar pa je konec aprila proizvodnja že za 1,7 odstotka nad lansko, kar pomeni, da je dejavnost oživela. Ne glede na padec industrijske proizvodnje v prvem letu pa v Škofji Loki obstaja, da je realni obseg poslovne gospodarstva ostal na ravni iz leta 1981, oziroma, da se je aprila in maja začela proizvodnja že poveče-

vanje zunanjetrgovinska menjava. Po prvih treh mesecih letošnjega leta, po rezultatih še nepopolnih, izvoz je v prvih mesecih dosegel skoraj 40 milijonov dolarjev, kar je 94 odstotkov več kot v enakem času in že kar 47 odstotkov letnega izvoznega plana. Ob prvih 12 milijonov dolarjev je dosežen razmerje med izvozom in uvozom 3,16:1, medtem ko je bil v prvih mesecih izvoz dvakrat večji od uvoza. Ob tem je pokrivan je konvergenca uvoza s konvertibilnim izvozom 177,4 odstotno. Ob tem velja opozoriti, da bo indeks povečanja izvoza v drugem polletju nekoliko nižji, ker se bo v primerjavi s prejšnjimi leti izrežen izvoz Gradisa in Loke, ki pa sta tudi letos med

10. kongresom Zveze sindikatov Slovenije

Opredeljuje delo v združenem delu

in julija bo članstvo sindikata razpravljalo o osnutkih dokumentov za 10. kongres Zveze sindikatov Slovenije - Kongres bo opredelil naloge sindikata v zaostrenih gospodarskih razmerah

Zveza sindikatov Slovenije je v javno razpravo poročila med 9. in 10. kongresom, še ta pa bo razpravljavcem poslala predmetno tudi resolucijo. Delavski kongresni obdobje zagotavlja na štiriletnih izkušnjah ne le delo graditi prihodnjih let. Vendar zadnji dve leti vladavine gospodarskem in družbenem razvoju težji pogoji kot pretekla leta, da je tudi delo sindikata drugačno in naloge zahtevnejše. Dejavnost sindikata se je skozi obdobje med kongresoma, ko se pojavili spremenjeni pogoji, razpravi spremembam in se spoprijemal s težavami. V tem obdobju je jasno, da sindikalna organizacija ne more biti več le zaščitnik delavca, temveč mora bolj uveljavljati svoje celovite funkcije. Te pa vključujejo tudi premagovanje težav gospodarstva.

Sindikat Slovenije je z delovanjem med kongresoma uresničila dolgoročne ciljeve. Temeljna naloga in smernice za delovanje sindikata v trših razmerah so sprejeti tri konference in se dotaknili ključnih vprašanj družbenoekonomskih položaja delavca. Prva je bila vloga in naloge sindikata pri zagotavljanju samoupravnega druž-

najuspešnejšimi izvozniki v občini. Število zaposlenih je upadlo za slabe pol odstotka v primerjavi s prvimi trimesečjem leta 1981. Kaže torej, da delovne organizacije ne bodo presegle resolucijske omejitve zaposlovanja, ki predvideva, da bo število zaposlenih naraslo za odstotek do konca leta.

V gospodarstvu je imela izgubo le KZK Gorenjske - temeljna organizacija Mesoizdelki in sicer 27,8 milijona dinarjev.

Celotni prihodek delovnih organizacij negospodarstva je porastel bolj kot v gospodarstvu in sicer za 44 odstotkov, dohodek pa za 27 odstotkov, ker so stroški porasli kar za 82 odstotkov. Celotni prihodek je bil za 7,2 odstotka nižji od načrtovanega, dohodek pa za petino nižji. Izgubo so imeli v Loškem muzeju, Zdravstvenem domu, Šolskem centru za kovinsko in avtomehanično stroko in Vzgojnovarstvenem zavodu. Izguba je bila majhna in sicer 1,7 milijona dinarjev in je bila za 30 odstotkov nižja kot lani v prvem četrtletju. Vzrok izgub je v počasnem obračunavanju storitev med izvajalci in centrom samoupravnih interesnih skupnosti.

Poprečno število zaposlenih v delovnih organizacijah negospodarstva je poraslo na podlagi delovnih ur za 4,1 odstotka, sicer pa za 5,9 odstotka. Takšna rast zaposlenih ni v skladu z resolucijo, nasprotno pa so v

benega planiranja. Druga se je lotila vprašanja nagrajevanja po delu in rezultatih dela. Tretja pa je opredelila vlogo delavca kot nosilca socialne politike in zagotavljanja socialne varnosti.

V medkongresnem obdobju je bil tudi tretji kongres samoupravljalcev Jugoslavije. Ta je poudaril vlogo sindikata kot najširše razredne organizacije delavskega razreda in delovnih ljudi v boju za krepitev položaja samoupravnega združenih delavcev.

V Sloveniji je zdaj vključenih v sindikat 99 odstotkov delavcev. Ta podatek pričča, da se je po 9. kongresu sindikat uveljavil kot množična organizacija. Vendar množičnost še ni dokaz tudi za vsebinsko uspešnost. Prav naloga kongresa in javnih razprav v osnovnih organizacijah in občinskih svetih zveze sindikatov pred njim je, da oceni, kolik je bil v štirih letih uspeh te družbenopolitične organizacije v združenem delu. Po javnih razpravah, iz njih izhajajo čih pripombah in mnenjih bo moč sklepati, ali je zveza sindikatov tudi v vsebinskem in akcijskem smislu odigrala vlogo, ki ji jo zaradi množičnosti pripisujemo: vlogo fronte v združenem delu.

D. Žlebir

zaostanku investicijska vlaganja. Ta so znašala v prvem četrtletju 17,3 milijona dinarjev, kar je komaj tretjina lanske vrednosti v enakem obdobju.

Uresničevanje družbenega dogovora o razporejanju dohodka v letu 1982 sta spoštovala tako gospodarstvo kot negospodarstvo. Gospodarstvo bi lahko ob upoštevanju izvoznih dosežkov povečalo osebne dohodke za 32,50 odstotka, povečalo pa jih je v poprečju za 30,96 odstotka. Obračunani čisti osebni dohodki so v poprečju porasli od 9.569 din na 12.628 din ali za 32 odstotkov in so se tako realno povečali za okoli 4 odstotke. V negospodarstvu pa so poprečni osebni dohodki porasli za 10.708 dinarjev na 13.881 din ali za 30 odstotkov.

L. Bogataj

Referendum na Plavžu uspel

Jesenice - V nedeljo, 13. junija, so se krajanje jeseniške krajevske skupnosti Plavž odločili o preoblikovanju krajevske skupnosti, natančneje o razdelitvi na tri manjše krajevske skupnosti.

Referendum je uspel, krajanje so množično izrazili potrebo po preoblikovanju krajevske skupnosti ter istočasno potrdili, da so bile priprave na referendum temeljite.

Od 5.704 volilnih upravičencev je na 14 volišč prišlo 4.596 krajanov, kar pomeni, da je bila udeležba 80,6 odstotka.

Za razdelitev krajevske skupnosti je glasovalo 3.820 krajanov, 83,12 odstotka torej. Proti razdelitvi pa so se izrekli 703 krajanje, kar je 15,3 odstotka. Neveljavnih glasovnic je bilo 1,58 odstotka.

Poslej bodo torej imeli na Plavžu tri krajevske skupnosti: Staneta Bokala, Cirila Tavčarja in Mirka Roglja-Petka.

Organizacija dela raste iz družbenih odnosov

Tako je dejal v soboto na svečani podelitvi diplomantov visoke šole za organizacijo dela v Kranju njihov redni profesor Roman Albreht - Diplome prejelo več kot tisoč diplomantov - Vse potrebnejši kader

Kranj - V soboto, 12. junija, so v prostorih Gorenjskega sejma v Kranju svečano podelili diplome več kot tisoč študentom Visoke šole za organizacijo dela v Kranju. Prireditve so se poleg diplomantov in generaciji, ki so diplomirale od leta 1976 do danes, udeležili tudi predstavniki družbenopolitičnega življenja občine, Gorenjske in Slovenije. Osrednja govornika, dekan visoke šole Jože Florjančič in redni profesor ter predsednik republiškega sveta za vprašanja družbene ureditve Roman Albreht, sta se dotaknila nekaterih vprašanj, značilnih za sodobno organizacijo dela in njen pomen v družbi.

Ugotovitev, da naša družba v organizacijsko-tehnoškem smislu zaostaja za svetovnimi dosežki in tudi za zahtevami, ki jih terja sedanji družbenoekonomski razvoj doma, ni nova. To spoznanje naj bi družbo

spodbudilo, naj razmisli o sodobni, samoupravnim družbenim odnosom prilagojeni organizaciji dela. Vendar pa se žal sedanja organizacija dela še vedno kroji bolj po občutku. Tudi miselnost in praksa družbene proizvodnje nista razvoju samoupravne organizacije dela nič kaj v pomoč. Saj organizacijo dela pojmujeja bolj kot privesek in ne kot nujno družbenega razvoja. Podoben položaj pripisuje družba tudi študiju organizacije dela, kot da je ob tradicionalnih znanstvenih vedah nekaj postranskega in manj pomembnega.

Ne le zapuščina Kardeljeve in Kidričeve znanstvene misli, ki je organizacijskemu vidiku razvoja pripisovala velik pomen, tudi današnji gospodarski trenutek terja učinkovito organizacijo, na kateri bo lahko slonela proizvodnja. Vsaj na tistih vzvišjih gospodarskega razvoja, ki naravnava razvoj k intenzivnemu

gospodarstvu in mednarodni delitvi dela, naj bi poiskali trden temelj v neposredni samoupravni organizaciji združenega dela in družbeni praksi.

Na Visoki šoli za organizacijo dela je diplomiralo več tisoč študentov. Trenutno se jih šola 1700. Žal pa delo organizatorjev v javnosti še ni dovolj vidno. Zahteve po strokovnih kadrih so v združenem delu vse večje in s strokovnjaki organizacije dela se povečuje tudi tvorni položaj združenega dela na znanstveni podlagi. Z neposrednim vključevanjem teh strokovnjakov v združeno delo se odpirajo samoupravni organizacijski obzori, vendar pa se združeno delo še vedno drži tradicionalnih in nenačrtnih organizacijskih poti. Z usmerjenim izobraževanjem pa obetajo, da bodo okrepili vezi med združenim delom in izobraževalno ustanovo, saj le to omogoča praktično uveljavitev znanstvenih spoznanj, po drugi strani pa preprečuje, da bi se organizatorji neustvarjalno zakopali med skladovnice pisarniških aktov.

D. Žlebir

SEDA PREDSEDNIKOV GORENJSKIH OBČINSKIH SKUPŠČIN

Jejeklarna in karavanški predor

Franc Brelih: »Razvoju in razreševanju problemov v železarstvu, gostinstvu in turizmu ter v kovinski predelavi bomo posvetili največ pozornosti. Izgradnja nove jejklarne in karavanškega predora sta s njim povezanih cest že predolgo odlašamo in želimo bosta največ zavzetosti.«

Jesenice - V nizu pogovorov s predsedniki gorenjskih občinskih skupščin je tokrat dal besedo ing. Francu Brelihu, predsedniku jeseniške občinske skupščin. Spregovoril je o ključnih vprašanjih razvoja jeseniške občine, osvetlil naloge, ki jim bodo posvetili največ pozornosti.

Govorjamo, da smo v jeseniški občini lani zaostali za realno rastjo družbenega proizvoda, saj je znašala 1,7 odstotka, načrtovali pa smo 2,5 odstotno rast. Problematika zaostajanja se kaže v dejstvu, da nismo obdržali ravnosti na ravni leta 1981, temveč je upadla za 0,5 odstotka. V tem času smo se namreč na Jesenicah stabilizacijsko obnašali, kar drugod. Zmanjšali

smo vse oblike porabe, osebno za 8,6 odstotka, skupno za 10,5 odstotka, splošno za 15,8 odstotka. Zaradi železarne kot bazične industrije je jeseniška občina v pogledu oskrbljenosti s surovinami in repromaterialom zelo odvisna od uvoza. Izvoz je lani porasel za 70 odstotkov v primerjavi z letom poprej, od tega na konvertibilno področje za 42,4 odstotka. Uvoz smo tako polnili z izvozom 68-odstotno, na konvertibilnem področju 60,1-odstotno. To je vsekakor dober rezultat, ocenjuje Franc Brelih in dodaja, da je jeseniške izvozne uspehe pač težko primerjati z gorenjskimi ali slovenskimi, saj ima v jeseniški občini največji delež bazična industrija.

Ključna vprašanja razvoja jeseniške občine so razvoj in razreševanje problemov v železarstvu, gostinstvu in turizmu ter v kovinski predelavi. Tem trem glavnim vrstam dejavnosti bodo v jeseniški občini posvetili največ pozornosti, je povedal Franc Brelih in jih podrobneje osvetlil. »V železarni že dolgo zavlačujemo začetek izgradnje nove jejklarne, zaradi katere smo delno zavirali ostale investicije in dali prednost predvsem novi jejklarne. Glavna pozornost bo zdaj namenjena prav tej investiciji.

Glavni problem turizma, predvsem Kranjske gore, je neuklajenost nočitvenih zmogljivosti z ostalo infrastrukturo, predvsem smučišči. Problem, ki se odraža v zmanjšanem številu nočitev tujih gostov. Nočitve domačih gostov jih zaradi drago cenih deviz pač ne morejo nadomestiti. V letošnjih prvih treh mesecih je bilo v Kranjski gori v primerjavi z letom poprej 9 odstotkov manj tujih gostov, njihovih nočitev pa je bilo 18 odstotkov manj. Torej ostajajo manj časa. Prenosilne zmogljivosti so za polnili z domačimi gosti. Na področju turizma bi se morali bolj povezati in s skupnimi močmi dograditi zmogljivosti, predvsem urediti smučišča. Da bi to pospešili, ustanovljamo interesno skupnost za razvoj Zgornjesavske doline, da bomo na ta način združili več sredstev za razvoj turizma.

Tretje področje, ki mu bomo posvetili največ pozornosti, je razvojna povezava kovinske predelovalne industrije z železarno. Na tem področju prav zdaj nastajajo številni problemi, ki so povezani s pomanjkanjem naročil za nekatere izdelke naše predelovalne industrije, kar je odsev

omejevanja gradenj.«

Nasploh so proizvodni programi jeseniške kovinske predelovalne industrije preohlapno povezani z železarstvom, pravi Franc Brelih in celovito gleda razvoj jeseniške občine, ko pravi, da ne bi smeli izvažati le jekla, temveč visoko kvalitete izdelke, predelano jeklo. To pa bo seveda mogoče le, če bodo proizvodni programi tesno povezani in usklajeni. Takšen mora biti seveda cilj preoblikovanja oziroma prestrukturiranja jeseniške industrije.

Poleg izgradnje nove jejklarne bo zahtevala največ zavzetosti izgradnja karavanškega predora in cest v zvezi z njim. »Tudi izgradnja predora se že dolgo odlašala,« pravi Franc Brelih. Z načrtovanjem te investicije so v jeseniški občini začrtali tudi cestne povezave. »Prišli smo v situacijo, da se na Jesenicah ne gradi cela vrsta cestnih povezav. Največji problem je mestna obvoznica. Skozi mesto, skozi nove stanovanjske soseske poteka cesta prvega reda, ki je takorekoč dvorišče novih blokov. Razgovori na republiškem komiteju za promet in zveze še niso dali dokončne rešitve, računam pa, da se bomo junija dogovorili glede izgradnje obvoznice za

carinarnico. Drugi problem je dokončanje obvoznice mimo Hrušice, ki je bila deloma navezana na izgradnjo predora, vendar gradnja zdaj stoji, ker ni sredstev za dokončanje priključkov.« Franc Brelih je spregovoril nekaj besed tudi o družbenih dejavnostih. »Na Jesenicah smo zgradili toliko novih šol, da smo med prvimi v Sloveniji. Trenutno iz samoprispevka začenjamo dograditev šole v Mojstrani, ki bo dobila tudi vrtec, ter prenovilo šole na Koroški Beli. Kljub temu, da smo zgradili toliko novih šol, pa se zaradi prehitrega prehoda na celodnevno šolo ponekod še porajajo problemi in prihaja do prešolanja otrok z ene šole na drugo. Na Jesenicah smo v preteklosti spodbujali predvsem razvoj vrhunškega športa, predvsem hokeja in smučanja, delno pa zanemarjali razvoj dejavnosti, ki je namenjena rekreaciji delavcev. Tako na primer na Jesenicah nimamo pokritega kopaljšča. Na področju zdravstva je problem sodelovanje in povezovanje med Jesenicami in Kranjem. Za racionalizacijo zdravstva bo treba še veliko narediti, če bomo želeli obdržati raven zdravstvenih storitev, ki smo jih dosegli.«

M. Volčjak

KRANJ

3. seja Zbora združenega dela
3. seja Zbora krajevnih skupnosti
3. seja Druženopolitičnega zbora

Dnevni red

Skupščine občine Kranj, ki bo v sredo, 23. junija ob 18. uri v sejnih dvoranah skupščine občine Kranj

1. Izvolitev komisije za verifikacijo pooblastil in ugotovitev sklepčnosti
2. Odobritev zapisnikov 2. seje vseh treh zborov in skupnega zasedanja ter poročila o izvršitvi sklepov
3. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o delovnih razmerjih
4. Poročilo o delu Temeljnega javnega tozilstva v Kranju v letu 1981
5. Poročilo o delu Temeljnega sodišča v Kranju – enota Kranj za l. 1981
6. Poročilo o usklajenosti planskih dokumentov samoupravnih organizacij in skupnosti z določili resolucije o politiki izvajanja družbenega plana občine Kranj za obdobje 1981–1985 v letu 1982 in poročilo o opravljenem usklajevanju na področju ekonomskih odnosov s tujino in zaposlovanja
7. Uresničevanje družbenoekonomske politike na področju razporejanja dohodka in oblikovanja sredstev za osebne dohodke in skupno porabo v letu 1981 v občini Kranj
9. Poročilo o izvoljenih delegatih v zbor občinske skupščine in skupščine samoupravnih interesnih skupnosti
10. Predlog družbenega dogovora o namenski porabi turistične takse v obdobju 1982–85
11. Predlog dogovora o usklajevanju davčne politike v letu 1982
12. Odlok o spremembah odloka o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve v občini
13. Odlok o poslovnem času v dejavnostih posebnega pomena v občini Kranj
14. Odlok o spremembah odloka o ureditvi nekaterih vprašanj s področja obrti v občini Kranj
15. Potrditev samoupravnega sporazuma o ustanovitvi Samoupravne stanovanske skupnosti občine Kranj
16. Predlogi in vprašanja delegatov in delegacij

DOGOVORIMO SE

Odlok o ...

• Predlog odloka o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve v občini – Uskladitev davčnih stopenj posebnega občinskega davka od prometa proizvodov in od plačil za storitve v občini Kranj s stopnjami, ki so jih sprejele ostale gorenjske občine na osnovi obveznosti iz dogovora o usklajevanju davčne politike v letu 1982 zahteva sledeče spremembe:

Davčna stopnja posebnega občinskega davka naj bi se spremenila pri pivu iz 30 na 35 odstotkov, pri drugih alkoholnih pijačah iz 45 na 50 odstotkov in pri alkoholnih pijačah z manj kot 50 odstotki domačih surovin (vrednostno) iz 50 na 60 odstotkov. Predlagana je tudi uvedba 4 odstotnega davka na preprodajo motornih koles nad 125 kub. cm, če pride do prodaje pred enim letom od dneva nakupa. Vse ostale stopnje ostanejo nespremenjene. Spremembe naj bi veljale od 1. julija letos dalje.

• Osnutek odloka o poslovnem času v dejavnostih posebnega pomena v občini Kranj – Organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti, organizacije potrošnikov in druge zainteresirane organizacije na področju prometa in zvez, prometa blaga na drobno, gostinstva in turizma, obrti in drugih storitvenih dejavnosti ter zdravstva in drugih družbenih dejavnosti uskladijo razporeditev, začetek in konec delovnega časa s samoupravnim sporazumom. Če ga ne sklenejo oziroma ga sklenejo v nasprotju s potrebami delovnih ljudi, občanov in organizacij združenega dela odloči delovni čas na teh področjih občinska skupščina z odlokom.

Tako ureja predloženi odlok minimalni poslovni čas na področju prometa, gostinstva in turizma, obrti in drugih storitvenih dejavnosti, zavarovalništva, bančništva, vzgoje in izobraževanja, kulture, telesne kulture, zdravstva in socialnega skrbitstva, medtem ko na področjih, ki so urejena po samoupravni poti, le odkazuje na ustrezne samoupravne sporazume. Razen tega pa je v odloku še vedno dopuščena možnost, da se po samoupravni poti uredi poslovni čas tudi na tistih področjih, ki bodo sedaj urejena v odloku. Če bo izvršni svet ugotovil, da tak samoupravni sporazum zadovoljuje potrebe občanov, bo veljal tudi za organizacije, ki ga ne bodo sprejele.

Predloženi odlok nekatere službe v večji meri približuje občanom, kot je bilo to doslej. Kršitve posameznih določil odloka so sankcionirane, z izvajanjem odloka pa bo nadzirala uprave inšpekcijskih služb za Gorenjsko in organi milice. Organizacije združenega dela in samostojni obrtniki bodo morali svoj poslovni

čas prilagoditi določbam odloka v treh mesecih od njegove uveljavitve.

• Osnutek odloka o spremembah odloka o ureditvi nekaterih vprašanj s področja obrti v občini Kranj – Skupščina občine Kranj je v skladu s obrtnim zakonom na sejah zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti 26. marca 1982 sprejela odlok o ureditvi nekaterih vprašanj s področja obrti v občini Kranj.

Med drugim je občinska skupščina z omenjenim odlokom določila pogoje, pod katerimi lahko občan v svojem zasebnem gospodinjstvu in počitniški hišici oziroma kmet v svojem kmečkem gospodarstvu sprejema na prenočevanje goste ter nudi gostom in abonentom hrano in pijačo. Določila je tudi kraje, kjer lahko samostojni prodajalec opravlja prodajo na drobno in pogoje, pod katerimi lahko opravlja to dejavnost ter gospodarske dejavnosti, ki jih lahko delovni ljudje in občani opravljajo kot postranski poklic.

Predložene spremembe odloka spreminjajo prav nekatere določbe na navedenih področjih. Poslej bodo občani oddajali sobe predvsem preko organizacij združenega dela, inozemskim gostom pa le na tak način.

Prodajo na drobno bodo samostojni prodajalci opravljali le v tistih krajevnih skupnostih, kjer ni prodajalne za takšno blago ali jih ni v zadostni meri glede na število prebivalcev in glede na oddaljenost prodajalca, prav tako pa tudi niso predvidene v srednjeročnih razvojnih planskih organizacij združenega dela.

Dosedanja praksa pri izvajanju odloka pa je pokazala potrebo po ukinitvi avtomatski dejavnosti kot postranski poklic, ker še redni obrtniki, ki opravljajo to dejavnost, nimajo dovolj prometa. Ostale določbe odloka ostanejo nespremenjene.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o delovnih razmerjih

Druženopolitični zbor in Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije sta 10. marca letos razpravljala o predlogu za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o delovnih razmerjih z osnutkom zakona. Zbor združenega dela je s svojim sklepom v skladu s predlogom Druženopolitičnega zbora sprejel predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o delovnih razmerjih z osnutkom zakona in zadolžil izvršni svet Skupščine SR Slovenije, naj pri pripravi

zakonskega predloga prouči in ustrezno upošteva stališča druženopolitičnega zbora, predloge stališča in pripombe delovnih teles skupščine in zbora ter pripombe delegatov v razpravi na seji zbora.

Po proučitvi pripomb, mnenj in stališč je predlagatelj ustrezno spremenil in dopolnil predvsem naslednje člene predloga zakona:

2. člen: Zakonska določba napotuje delavce organizacij združenega dela, da samoupravno opredelijo, pri katerih delih oziroma nalogah so glede na njihovo vrsto, zahtevnost in odgovornost delovne izkušnje resnično potrebne.

7. člen: V primerjavi z osnutkom zakona je v predlogu zakona izpuščen zadnji odstavek, ki je predvideval ustrezno intervencijo skupščine občine, če delavci ne določijo števila pripravnikov v skladu s tem členom.

8. člen: V tej določbi se ne predvideva več zakonske obveznosti prerazporejanja delavca iz kraja v kraj brez njegove privolitve. Delavci v svojih samoupravnih splošnih aktih pa tako možnost lahko določijo, če so izpolnjeni z zakonom določeni pogoji in upošteva specifičnosti delovnega procesa in subjektivne okoliščine delavcev.

11. člen: Iz spremenjenega člena je jasneje razvidno, da je začasno prerazporejanje delavcev možno tudi med organizacijami združenega dela na področju družbenih dejavnosti in to na podlagi ustreznega predhodnega samoupravnega sporazuma organov upravljanja obeh organizacij združenega dela, ki mora vsebovati določbe o pravicah pri razporejanju ustvarjenega dohodka na podlagi združenega dela delavcev v drugi organizaciji združenega dela ter o načinu zagotavljanja pravic do samoupravljanja in drugih pravic v zvezi z upravljanjem in gospodarjenjem z družbenimi sredstvi v organizaciji združenega dela, v katero je bil delavec začasno razporejen.

21., 22., 23. člen: V zvezi z urejanjem dela preko polnega delovnega časa je bil večinsko sprejet variantni predlog, po katerem se pojem podaljšane delovnega časa izpušča iz zakona s tem, da gre tudi v primerih, ko splošni družbeni interes in narava dejavnosti terjajo, da se brez prekinitve opravijo določena dela in naloge pod pogoji, ki jih določajo posebni zakoni, za opravljanje dela preko polnega delovnega časa.

31. člen: V novem 114. a členu se jasneje določa, da morajo delavci vsake organizacije združenega dela v svojem samoupravnem splošnem aktu določiti osnove za urejanje medsebojnih razmerij delavcev v organizacijah združenega dela in udeležencev usmerjenega izobraževanja, da bi se tesneje povezovalo izobraževanje in delo.

40. člen: Iz določbe tega člena je sedaj jasno razvidno, da se lahko odškodninski postopek pred sodiščem združenega dela uvede tudi pred potekom 3-mesečnega roka, če je delavec pisмено izjavil, da ne bo povrnil ugotovljene škode ali če se s sklepom pristojnega organa zavrne odškodninsko zahtevo delavca.

Glede na različna mnenja, stališča in predloge je predlagatelj v predlogu zakona predvidel še nekatere nove rešitve, ki pa niso bile vsebovane v osnutku zakona.

6. člen: V tej določbi se predlaga, zaostreje pogoje za sklepanje delovnega razmerja za določen čas. V primeru, ko odpadejo razlogi za delovno razmerje za določen čas (če nadomeščanemu delavcu preneha delovno razmerje ali če začasno povečani obseg dela postane trajen) pa lahko delavec, ki je doslej ta dela opravljal v delovnem razmerju za določen čas, sklene delovno razmerje za nedoločen čas in to brez oglasa.

12. člen: V spremenjenem 58. členu zakona se pravice delavcev do vrnitve v isto temeljno organizacijo združenega dela razširja tudi na naslednje primere:

– ko je delavec prenehalo delovno razmerje, ki ga je sklenil za določen čas v drugi temeljni organizaciji z združenjem dela in sredstev po 64. členu zakona o združenem delu.

– ko mu je prenehalo delovno razmerje, ki ga je sklenil za določen čas v drugi temeljni organizaciji zaradi ugotovljenih širših družbenih potreb,

– ko mu je prenehalo delovno razmerje v organu, organizaciji ali skupnosti ter deracije, v katero je bil poslan zaradi opravljanja strokovnih del in nalog.

17. člen: V zvezi s prerazporejanjem delovnega časa se v novem 67. b členu predvideva zaščitna norma za posebno kategorije delavcev.

49. člen: V predvideni določbi 207. člena se ureja specifična glede prenehanja delovnega razmerja delavcev pri nosilcih samostojnega osebnega dela tako, da delavcu preneha delovno razmerje po smem zakonu tudi v primeru smrti nosilca samostojnega osebnega dela.

58. člen: Zaradi nejasnosti, ki bi lahko nastale ob uveljavitvi tega zakona v zvezi z objavljanjem del oziroma nalog delavcev, ki so oziroma bodo izpolnili pogoje za polno osebno pokojnino, se predvideva ustrezna prehodna določba.

59. člen: Ustrezna prehodna rešitev se določa tudi v zvezi z omejevanjem dela preko polnega delovnega časa in dela po pogodbi o delu.

V skupščinski razpravi so bile izpostavljene pripombe in pomisleki o primernosti 35. člena, s katerim se je poudarjalo nalogo hitrosti disciplinskega postopka in 38. člena zakonskega osnutka, ki je določil, da lahko odloži izvršitve disciplinskega ukrepa prenehanja delovnega razmerja v delavski svet. Po temeljiti proučitvi teh pripomb je predlagatelj oba člena iz predloga zakona izpuštil.

Potrditev samoupravnega sporazuma o ustanovitvi samoupravne stanovanske skupnosti občine Kranj

Samoupravna stanovanska skupnost občine Kranj se je na novo organizirala in sprejela nov samoupravni sporazum o ustanovitvi. Podpisala je za potrebna večina ustanoviteljev, kar je bilo ugotovljeno na seji skupščine samoupravne stanovanske skupnosti 13. maja letos. Na podlagi 69/3 člena zakona o stanovanskem gospodarstvu je za javnost akta potrebno, da ga potrdi občinska skupščina. Nov samoupravni sporazum vsebuje določila novega zakona o stanovanskem gospodarstvu, v njem je temeljiteje obdelano in upoštevano področje dosedanjega razvoja družbenoekonomskih odnosov v stanovanskem gospodarstvu. Skladno s temi spremembami je dopolnjeno in spreminjeno tudi področje sistemskih novosti pri organiziranosti in delovanju skupnosti. Izvršni svet občinske skupščine predlaga, da skupščina predloženi sporazum potrdi.

Brez sprememb resolucije

V kranjski občini se ne kaže potreba po spreminjanju nalog in ciljev, zastavljenih z letošnjo resolucijo

Med pripravo in sprejemanjem resolucije o politiki izvajanja družbenega plana občine Kranj za obdobje 1981–85 v letu 1982 so na nekaterih področjih potekale aktivnosti (usklajevanje planov ekonomskih odnosov SR Slovenije s tujino v SISEOT, usklajevanje letnih planov zaposlovanja OZD v skupnosti za zaposlovanje, uveljavitev novih zakonov o revalorizaciji in amortizaciji osnovnih sredstev, sprejem dogovora o izvajanju politike cen), za katere smo menili, da utegnejo spremeniti nekatere resolucijske naloge in cilje. Zato je bilo sklenjeno, da se pripravi poročilo o usklajenosti planskih dokumentov organizacij združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti in krajevnih skupnosti z resolucijo za leto 1982 in po presoji rezultatov usklajevanje po potrebi predlagajo spremembe resolucije. Glede na dolgotrajne postopke usklajevanja poročilo predlagamo šele v juniju.

Plani OZD, ki so nastajali od novembra 1981 do februarja in celo marca letos, niso omogočali v celoti preveritev vsebinsko in kvantitativno usklajenosti z resolucijo, zato smo podatke zbrali tudi iz nekaterih drugih virov. Tako je bilo ugotovljeno, da plani ekonomskih odnosov s tujino po usklajevanju zagotavljajo izboljšanje pokrivanja uvoza z izvozom v skupnem znesku in tudi s konvertibilnim področjem. Uveljavitev novih zakonov o razpolaganju z deviznimi sredstvi pa bo na to področje lahko vnesla še nove spremembe.

Osnutki letnih planov zaposlovanja organizacij združenega dela so za letos izkazali zelo velike potrebe po novih delavcih. Med usklajevanjem v skupnosti za zaposlovanje so bile le-te usklajene na 1,1 odstotno stopnjo rasti zaposlovanja, medtem ko je v resoluciji določena 1,0 odstotna stopnja rasti. Vendar pa pričakujemo, da bo zaradi zaostrenih gospodarskih razmer tudi resolucijsko stopnjo zaposlovanja težko dosegati.

Planirana razmerja razporejanja dohodka in organizacijah združenega dela za letos smo ocenili s pomočjo obrazca »Plan razporejanja dohodka v letu 1982 P-82a«. Ugotovili smo,

da so plani na tem področju usklajeni z resolucijo in spremljajočimi dokumenti, razen razporeditve sredstev za osebne dohodke v nekaterih delovnih organizacijah v negospodarstvu. S sprotim spremljanjem razporejanja dohodka med letom bo zato potrebno dosledno zagotavljati dogovorjena razmerja, še posebej zato, ker podatki iz periodičnih obračunov kažejo, da razporejanje ustvarjenega dohodka poteka pri višjih nominalnih stopnjah rasti od načrtovanih. Izvršni svet pa bo tiste organizacije združenega dela iz negospodarstva, ki za leto 1982 planirajo razporeditve za osebne dohodke več sredstev, kot jim dovoljuje določila dogovora, pozval, da bodo uskladile svoje plane z določili dogovora in med letom dosledno zagotavljale usklajeno razporeditev dohodka.

Tudi ocena vpliva zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o amortizaciji osnovnih sredstev temeljnih organizacij in drugih uporabnikov družbenih sredstev je bila v resoluciji in planskih dokumentih organizacij združenega dela dokaj realna.

Po pregledu planskih dokumentov organizacij združenega dela lahko ugotavljamo, da se zavest o nujnosti usklajenega planiranja krepi, kvaliteta planskih dokumentov se izboljšuje, kljub temu pa jih bo treba na posameznih področjih dopolnjevati glede na celovitost planskih dokumentov.

Tudi planske dokumente samoupravnih interesnih skupnosti bo še potrebno dopolnjevati glede na celovitost, tako da plani ne bodo predvsem finančni načrti. Seveda pa so skozi finančne načrte speljane najpomembnejše resolucijske naloge – prilagoditev obsega dejavnosti SIS družbenih dejavnosti in materialne proizvodnje zmanjšanemu obsegu razpoložljivih sredstev ter predvsem ohranjanje doseženega družbenega standarda.

Plani krajevnih skupnosti v opredeljeni nalogi posegajo na vsa pomembnejša področja življenja in dela v krajevni skupnosti, vendar so v obsegu teh nalog za leto 1982 še vedno precej nereali in precenjeni, tako kot so precenjeni tudi njihovi

srednjeročni planski dokumenti. Izvršni svet bo zato krajevne skupnosti ponovno pozval, da svoje planske dokumente uskladijo z realnimi možnostmi in planskimi dokumenti samoupravnih interesnih skupnosti.

Glede na vse te ugotovitve iz poročila in dosežene rezultate pri usklajanju dohodka, ki bistveno ne spreminjajo z resolucijo zastavljenih ciljev in možnosti razvoja v letu 1982, v tem trenutku ni potrebno spreminjati resolucije o politiki izvajanja družbenega plana občine Kranj za obdobje 1981–85 v letu 1982. Glede na nekatere aktivnosti, ki pa v SFRJ tečejo v zadnjem času, pa lahko pričakujemo spremembe zvezne in republiške resolucije in s tem tudi občinske.

Namenska poraba turistične takse

Izvršni svet SR Slovenije je predložil v obravnavo in sprejem vsem občinskim skupščinam v SR Sloveniji predlog družbenega dogovora o namenski porabi turistične takse v obdobju 1982–1985. Po tem predlogu naj bi se 90 odstotkov pobrane turistične takse v občinah namenjalo za financiranje usklajenih programov s področja turističnih storitev splošnega značaja pretežno na tista območja, kjer je bila turistična taksa ustvarjena. Preostalih 10 odstotkov pa naj bi občine združevale za financiranje nalog oziroma programa s področja splošnih turističnih storitev (organizacijsko povezovanje in usklajevanje dela ter izvajanje informacijskega programa) na ravni republike za celotno območje Slovenije.

Izvršni svet skupščine občine Kranj predlaga vsem zborom občinske skupščine, da predlog dogovora sprejmejo upoštevajoč, da je predlagana delitev turistične takse za leto 1982 v občini že sprejeta in urejena z odlokom o proračunu občine Kranj, po katerem 90 odstotkov prihodkov od turističnih taks pripada krajevnim skupnostim, 10 odstotkov pa se odvaja v republiko za namene, ki so navedeni v družbenem dogovoru.

Poletni seminarji ZKOS

Večina kulturnih organizacij Slovenije bo v poletnih mesecih pripravila več izobraževalnih seminarjev, s katerimi skuša izboljšati nenehno pomanjkanje kadrov za delo z ljubitelji – tako bodo julija in avgusta potekali osrednji seminarji za ples, literaturo in gledališče ter likovna kolonija

seminarjev ljubiteljskih kulturnih organizacij nenehno manjka, saj se z njihovo izobraževanjem posebej ne ukvarja pri nas nobena kulturna organizacija. Zveza kulturnih organizacij Slovenije zato iz leta v leto bolj natančno pripravlja svoje izobraževalne programe, ki jih zadnje čase pripravljajo tudi s potrebnimi umetnostskimi usmerjenjem izobraževalci. Tako bo v poletnem času pripravila več osrednjih seminarjev za ples, literaturo, gledališče ter likovno kolonijo.

PLESNA PLESNA ŠOLA

Prva poletna plesna šola bo pripravljena do 11. julija v prostorih ljubljanske šole v krajevni skupnosti Poljane v Ljubljani. Namenjena je plesnim mentorjem oziroma članom plesnih skupin, ki se tako ali drugače ukvarajo s plesom oziroma gibom.

Šola je zasnovana tako, da vključuje plesne zvrsti in smeri: sodobno plesno in klasično baletno tehniko, sodobno družabnega in jazz plesa, klasični ples, plesno ustvarjanje, mednarodni ples. Posebej zanimivi bodo predavanja »Analiza giba« pod vodstvom Sandre Mladenović, ki prihajajo iz znamenite šole Jacquesa Focasa iz Pariza, »Sodobna plesna tehnika« pod vodstvom Silve Križar, ki prihaja iz plesnega oddelka pri Waehner iz pariške Scolae de Danse, »Graham tehnika« pod vodstvom Ksenije Hribar iz London Contemporary School, »Pantomimsko vodstvo Andresa Valdesa« in »Koreografski studij« Jasne Križar. Bodo tečajniki ustvarjali

plešne študije, pod vodstvom profesorice za orientalske plesne študije Mc Gowen pa se bodo seznanili s sodobnimi plesnimi dejeli Bližnjega vzhoda. Ob večerih bodo plesni nastopi, projekcija filmov o plesu, prikazi dela in seveda – druženja. Prijave sprejema do 19. junija, šolnina znaša 300 dinarjev. Tisti, ki niso iz Ljubljane, bodo lahko za 300 dinarjev nastopili v Dijaškem domu Cankarja.

Dolfe Anderle

Četrtek, 10. junija 1982 je bil priprav na premiero njegovega Kralja na Belegradu v Radišah na zamejskem Koroškem in ljudske amaterski skupini na Gorjah pri Trzinu umrl triindesetletni trziški igralec, režiser in kulturni delavec Dolfe Anderle.

Na mestu ga je povezovalo s vsem gledališčem, v zadnjih dvajsetih letih pa tudi s kulturne rubrike v programu lokalne radijske postaje. Ko je pred več kot petdeset leti prišel v Trzin iz rodne Gorje, se je vključil v gledališko sekcijo društva Svoboda, ki do vojne pa je igral in režiral pri trziškem Sokolu.

Šele v povojnem času se je začel v poklicnih gledališčih lahko posvetiti profesionalno: bil je igralec v ljubljanskem gledališču v Gorju in v poklicnih gledališčih na Ptuj in v Postojni in v Primorskem gledališču v Novi Gorici. Njegovo pisarsko in režisersko delo pa

POLETNI FILMSKI SEMINAR – LABORATORIJ

Potekal bo od 3. do 11. julija v Dijaškem domu Ivana Cankarja na Poljanski cesti v Ljubljani. Namenjen je vsem nepoklicnim filmarjem, raziskovalcem filmskega jezika, ljubiteljem in poznavalcem filma, ki se želijo strokovno in delovno izpopolniti v ustvarjanju in govoricu filma. Seminar bo nudil možnost praktičnega dela z normalno 8 črno-belo in 16 mm tehniko, predstavil delo montaže, animacije in podobno. Hkrati bodo predavanja iz teorije filma, filmskega jezika, montaže, dramaturgije, scenarija, mišljenja sodobne umetnosti. Vsega torej, kar je v neposredni zvezi s temelji sodobnega filmskega izražanja in razumevanja. Predavatelji in mentorji praktičnega dela bodo uveljavljeni strokovnjaki, ki bodo seminaristom posredovali kar najbolj izvirne informacije in napotke k razmišljanju in filmskemu ustvarjanju. Prijave sprejema ZKOS do 24. junija. Seminaristom, ki niso iz Ljubljane, bodo omogočili bivanje v Dijaškem domu za 300 dinarjev na dan.

SEMINAR ZA FILMSKO VZGOJNE DELAVCE

V dijaškem domu Ivana Cankarja v Ljubljani bo potekal od 5. do 9. julija. Namenjen je mentorjem filmske vzgoje v kroških in pedagogom, ki bodo vodili na šolah umetnostno vzgojo v usmerjenem izobraževanju. Obsegal bo teme iz neposredne prakse filmske vzgoje na šolah, jih usposabljal za delo s Priročnikom za filmsko vzgojo in metodologijo filmske vzgojne in mentorskega delovanja. Seminar bo obsegal predavanja in ogled filmov, ekspertize in delovne postopke ob filmih, spoznavanje tehnike in podobno. Prijave se lahko pri ZKOS do 24. junija. Vsem, ki niso iz Ljubljane, bodo omogočili nastanitev v Dijaškem domu po 300 dinarjev dnevno.

LETNA LITERARNA ŠOLA

Potekala bo od 5. do 10. julija v Dijaškem domu Heroja Tita v Kopru. Namenjena je posameznikom in manjšim skupinam, ki aktivno sode-

ni nihalno zgolj z vzponi in padci obrobni slovenskih poklicnih gledališč, temveč orlo globoke brazde tudi v amaterski gledališki kulturi po skoraj vsej Sloveniji (Idrija, Cerkljeva, Novaki, Radiše, predvsem pa Trzin in okoliške vasi). Tu je prihajalo do izraza ne le umetniško, temveč tudi vzgojno gledališko delo.

Težko je v tako kratkem zapisu naštet vse vloge, ki jih je Dolfe Anderle oblikoval na poklicnem in amaterskem odru, težko navesti dramska dela, ki jih je izbral in režiral v gledaliških in skupinah, kjer je deloval: več kot dvesto vlog je bilo in prav toliko predstav. Pred upokojitvijo je bil nekaj let referent za kulturo pri trziški občini. Takrat je zasnoval Trziške poletne igre na griču Svetega Jožefa; segal je po priljubljenih delih slovenskega ljudskega gledališča (Naša kri, Na Trški gori) in književnosti (Deseti brat, Miklova Zala, Pod svobodnim soncem). Brez njega poletnih iger sploh ne bi bilo: izbral je besedila zanje in jih gledališko oblikoval, kakor je zahteval prostor na griču. Bil je režiser, scenograf, lektor, rekviziter, igralec in šepetalec. Vse te vloge je do zadnjega združeval tudi pri trziškem amaterskem gledališču.

Zadnje besedilo, ki mu je dal odskočno podobo, je bila Lorcova Lepa čevljarica, ki je spet potrdila vse kvalitete njegovega gledališkega dela: domiselnost pri izrabi gledališko zelo nefunkcionalnega odra v dvoranah trziškega kina, tenak posluš za jezik in gib, širok zamah pri oblikovanju množičnih prizorov, odprtost njegovega gledališča glasbi in plesu, predvsem pa igralcu: tudi za to predstavo je znal najti med trziško mladino obetajoče talente.

Člani Amaterskega gledališča Trzin

lujejo pri urejanju šolskih in drugih glasil, delu literarnih krožkov ali skupin na šolah, v društvih, klubih, delovnih organizacijah ali so kako drugače spodbujevalci in mentorji literarnega ustvarjanja in poustvarjanja v najrazličnejših oblikah, metoda in vrstah pisanja in posredovanja literature. Letošnji program ima dve izhodišči: seznanitev s slovensko in svetovno literaturo zadnjih let in oblike dela v literarnem krožku. Teme bodo sledeče: Oblike podajanja literature, Pogovor o Načrtu pravil za slovenski jezik, Slovenska poezija, proza in dramatika zadnjih let, Osnove dramaturgije, Sociologija literature – sociološka razlika literarno umetniškega fenomena, Estetika – kako se je spreminjalo pojmovanje lepega, Oblikovanje oddaj za šolski radio, Knjižnica kot prostor za literarno, izobraževalno in mentorsko dejavnost, Novinarske zvrsti, Literarna rubrika v šolskem glasilu, Značilnosti nebesednega medialnega jezika. Predavatelji bodo za svojo temo vnaprej pripravili kratek povzetek in pregled literature, tako da bodo udeleženci lahko aktivno sodelovali pri pogovoru po vsaki predstavitvi oziroma predavanju. Delo bo potekalo ves dan, organizirana bosta tudi praktični prikaz mentorjevega dela in srečanje s slovenskimi pisatelji. ZKOS prijave sprejema do 25. junija.

OSREDNJI SEMINAR ZA GLEDALIŠČE

V Radencih bo potekal od 5. do 10. julija. Vključeval bo seminarje za vodje lutkovnih krožkov in režiserje-mentorje lutkovnih skupin, za vodje gledaliških krožkov in režiserje-mentorje gledaliških skupin, nadaljevalni seminar za režiserje gledaliških skupin ter debatni organizacijsko-programski seminar za vodje in strokovne usmerjevalce amaterske gledališke dejavnosti. ZKOS prijave sprejema do 19. junija. Za prenočišče in prehrano bo poskrbljeno s penzionom po 355 dinarjev.

ZAČETNA IZOBRAŽEVALNA SLIKARSKA KOLONIJA

Potekala bo v Novem mestu od 20. do 29. avgusta. Združenje likovnih skupin Slovenije jo organizira vsako leto. Zbere mlajše likovne ljubitelje, ki imajo veselje do slikanja, a jim primanjkuje osnovno znanje. Deset dni udeleženci kolonije slikajo pod strokovnim vodstvom akademskega slikarja, poslušajo predavanja s področja umetnostne zgodovine in tehnologije, skupaj z mentorjem analizirajo likovna dela. Ob koncu kolonije pripravijo razstavo v koloniji nastalih del. ZKOS sprejema prijave do 25. junija. Za udeležence so rezervirali prenočišča in prehrano v hotelu Kandija.

Razstava fotografij

Škofja Loka – V galeriji na loškem gradu je odprta razstava fotografij na temo »Delo v krajevni skupnosti Gorenja vasa«. Avtor fotografij je mojster Vlastja Simončič, ki je z objektivom ujel delovni utrip Gorenje vasi. Fotografije prikazujejo način življenja v tem kraju in njegov delovni utrip. Avtor nas seznanja z delavci raznih podjetij, od rudarjev v rudniku urana mimo Alpine, Šeširja in Godorja do šole, zdravstva, pošte ter zasebnih obrtnikov in kmetov. Izredno zanimiva razstava zaradi svežega fotografskega pristopa do obravnavane teme zasluži vso našo pozornost. Odprta bo do 17. junija.

Razstava Jovanoviča – V hotelu Kazina na Jezerskem so ob republiškem tekmovanju gozdarjev-sekačev organizirali tudi zanimivo razstavo del kiparja Petra Jovanoviča. – Foto: D. Sedej

Drago Šorn razstavlja v Kurnikovi hiši

V razstavnem prostoru Kurnikove hiše bo te dni razstavljal svoja likovna dela trziški slikar samorastnik Drago Šorn starejši. Slikar že od vsega začetka sodeluje v skupinskih razstavah amaterske likovne skupine v Trzinu. V novembru lani je prejel za razstavljena dela posebno priznanje pokrovitelja razstave občinske organizacije zveze borcev Trzin. Predstavitev Draga Šorna v Kurnikovi hiši pa je prva samostojna razstava tega avtorja.

»Na platno ali v les mora iti stvar, ki jo upodabljam, taka, kot v resnici tudi je!« je dejal slikar Drago Šorn, ko so pripravljali razstavo. Bolj ko se približa resnični podobi krajine, kmečke izbe ali cvetja, bolj je zadovoljen. Drago Šorn je trden realist. Razstava v Kurnikovi hiši zajema šestnajst del v različnih tehnikah. To so intarzije, olje in akvarel. Eden redkih je, ki se spopada z zahtevno in natančno tehniko intarzije. To, nekaj zelo razvito tehniko, ki je bila reden ornamentalni dodatek pohištvene in stanovanjske kulture, je prevedel v slikarski jezik. Njegove intarzije so v bistvu mozaična slika motiva, sestavljene iz desetic furnirja. Pri tem si tesno podajata roko spretnost in občutek za kakovost izdelka. V nekaterih intarzijah – vseh skupaj je razstavljenih pet – avtor deluje kot prefinjen opazovalec najmanjših navedb – primer je intarzija Kmečka izba. V krajinah je govorica svobodnejša, saj ob svetlih horizontih premišljeno postavlja barvno različno niansirane ploskve toplih rjavih površin.

Še doslednejši realist je Drago Šorn v olju. Tu ne pozna nikakršne dileme. Krka z Otočcem je najdosledneje prenesena na platno in se približuje že fotografsko natančni obdelavi motiva.

Morda najzanimivejši je Šorn kot akvarelist. Tu se avtor še najdlje »odmika« od realizma. »Suhi« akvareli grajskih razvalin romantično izbranih pogledov delujejo s svojo trepetavo sliko deloma že neoimpresionistično. Iz vrste petih akvarelov je moč še posebej izdvojiti Bistriško polje. Danes je v celoti pozidano, avtor pa o njem razmišlja še kot o nekdanji zeleni travnati preprogi z dominantno kozolca.

Obeta se torej zanimiva razstava pestrih slikarskih prijemov avtorja, ki se od nekdanj posveča realističnemu prenašanju motivov na platno. Dela Draga Šorna bodo na ogled do konca meseca vsak dan med 17. in 19. uro.

Janez Šter

75 let gorjanske godbe

Gorjanski pihalni orkester, ki ga vodi Lojze Velkavrh, letos praznuje 75-letnico obstoja, vendar ustno izročilo pravi, da je gorjanska godba stara več kot sto let – V soboto bodo izvedli jubilejni koncert, skupaj z godbo na pihala iz nemškega Rutesheima pa bodo imeli julija še več nastopov doma in na Bledu

Gorje – Nobenega dvoma ni, da je gorjanski pihalni orkester v zadnjih letih pod strokovnim vodstvom profesorja Lojzeta Velkavrha izredno napredoval. Kar šestnajst let je poprej gorjanske godbenike vodil Julij Sorgo z Javornika, ki se je zaradi starosti leta 1977 umaknil. Godbenikom pa je nato uspelo pridobiti odličnega glasbenega pedagoga Lojzeta Velkavrha, ki poučuje in vodi tudi glasbeno šolo v Radovljici in podružnično glasbeno šolo v Gorjah, ki gorjanski godbi daje mlade, šolane godbenike.

V pihalni orkester je vključenih 38 godbenikov. Deluje na povsem ljubiteljski osnovi in skorajda ni vaje, da bi bili lahko vsi prisotni, saj nekateri delajo v več izmenah.

V godbeni kroniki imajo zapisano, da letos slave 75-letnico. Vendar ustno izročilo pravi, da je gorjanska godba še starejša. Kot je govoril že pokojni Anton Kocjančič, Durglnov oče iz Krnice pri Gorjah, je godba igrala že ob otvoritvi železnice Ljubljana – Trbiž, torej pred 112 leti.

Primorski likovniki v Škofji Loki

Škofja Loka – V petek, 18. junija, ob 18. uri bodo v galeriji na loškem gradu odprli razstavo likovnih del članov Društva likovnih umetnikov severne Primorske. Po odprtju razstave bo v grajski kapeli koncert pianista Benjamina Šaverca in mešanega pevskega zbora Soča iz Kanala, ki ga vodi Darja Žorž.

Likovniki in glasbeniki severne Primorske bodo tako vrnilo obisk škofjeloškimi. Pripravljajo ga Zdrženje umetnikov Škofja Loka, Loški muzej in občinska zveza kulturnih organizacij.

Da so gorjanski godbeniki res marljivi in prizadveni, potrjuje število vaj in nastopov doma in v tujini. Lani so imeli kar 118 vaj in 74 nastopov, od tega 37 na pogrebih. Nastopajo v paradnih oblekah oziroma v gorenjskih narodnih nošah, kar daje godbi še poseben poudarek. Uredili so dvorano v gasilskem domu v Gorjah, kjer imajo prostor za vaje, predani pa so s pomočjo delovnih organizacij nakupili nov instrumente, ker so bili stari že dotrajani in neenotni. Med vojno so instrumente dali partizanom, tako kot mnoge druge godbe, gorjanski godbeniki leta 1944 na Primorsko in tudi godbeniki partizani iz Gorij so igrali v sestavi 31. divizije.

Ob visokem jubileju bodo gorjanski godbeniki v soboto, 19. junija, ob 20. uri pripravili jubilejni koncert v dvorani TVD Partizan v Gorjah.

V petek, 2. julija, ob 20. uri bodo jubilejni koncert ponovili v festivalni dvorani na Bledu. Nastopila bo tudi godba na pihala iz Rutesheima v Zahodni Nemčiji, s katero je gorjanska godba pobratena.

V soboto, 3. julija, ob 16. uri bo pred hotelom Park na Bledu revija desetih gorenjskih pihalnih orkestror, ob zaključku pa še skupno nastop vseh.

V nedeljo, 4. julija, ob 10. uri bo v Zgornjih Gorjah pred združenim domom promenadni koncert koračnic, valčkov in polk obah godb – iz Gorij in Rutesheima.

Jože Ambrožič

Štirje fotoklubi

Zelezniki – V galeriji Muzeja v Zeleznikih so minulo soboto odprli drugo občinsko razstavo štirih fotoklubov škofjeloške občine: fotokluba Gorenja vasa, fotosekcije pri Planinskem društvu Žiri, fotokluba LTH iz Škofje Loke in fotokluba Iskra Zelezniki. Razstavo so posvetili 90-letnici rojstva tovariša Tita in letošnjim kongresom zveze komunistov. Priredil jo je Fotoklub Iskra Zelezniki s sodelovanjem Zveze kulturnih organizacij Škofja Loka.

S fotografijami se predstavlja 32 avtorjev. Iz gorenjevaškega fotokluba Hani Cankar, Renato Gorjan, Janez Bogataj, Milan Kalan, Milica Kalan, Helena Markelj, Slavko Puc in Vlastja Simončič. Iz žirovske fotosekcije Hermina Cankar, Mirko Cankar, Marjan Poljanšek, Marjan Praprotnik, Tanja Šubic, Marjan Pišlar in Franc Temelj. Iz fotokluba LTH Ferdo Svajger, Janez Tavčar, Andrej Fric, Lojze Mrak, Branko Sajna, Alojz Koselj, Lojze Mrak, Janez Pipan, Matej Hartman, Mavricij Pipan. Iz fotokluba Iskra pa Andrej Čufer, Vlado Doberšek, Zvone Pajntar, Ivanka Pintar, Jože Pintar, Vladimir Polajnar in Jože Tolar.

Avtorji se predstavljajo s fotografijami, s katerimi so zabeležili vsakodnevni utrip življenja v tovarni in kraju ter s fotografijami, ki so nastale na fotografskih izletih.

RADAR RADAR RADAR RADAR RADAR RADAR RADAR

ŽOGA VSE BOLJ MAGIČNE MOČI

7

Nogomet nasploh postaja vse bolj (donosen) posel, svetovna prvenstva pa prireditve izjemnih razsežnosti

PO VOJNI VIHRI — BRAZILIJA

Posledice vojne vihre pa so bile še opazne. Vsega 29 držav se je prijavilo za prvenstvo, medtem ko jih je bilo pred vojno že precej več. Sporazumeli so se za naslednjo razdelitev 16 mest na finalnem turnirju: 8 Evropa in Bližnji vzhod, 5 Južna Amerika, 2 Severna in Srednja Amerika, 1 Azija. Na neki način pa se je na tem prvem povojnem prvenstvu ponovila podoba iz leta 1930, ko je bilo prvenstvo prvič v Južni Ameriki. Četudi so se prijave za kvalifikacije ali se celo uvrstile na finalni turnir, kratkomalo niso nastopile. Nazadnje je bilo udeležencev finalnega turnirja le 13, razdelitev v skupine pa je ostala taka, kot je bila zamišljena sprva. In tako se je zgodilo, da so v prvem delu prvenstva nekatere ekipe odigrale po tri tekme, druge pa so nastopile le enkrat.

Za prvenstvo 1950 so namreč spremenili tekmovalni sistem. Dogovorili so se, da ne bodo več uporabili pokalnega, marveč da 16 finalistov razdelijo v štiri skupine s po štirimi moštvi, ki najprej igrajo po enojnem točkovnem sistemu (vsak z vsakim), zmagovalci skupin pa se nato pomerijo v finalni skupini — spet po sistemu vsak z vsakim.

Brazilci so za prvenstvo zgradili največji stadion na svetu, ki so ga primerjali z rimskim Kolosejem. Na več nadstropnih tribinah je bilo prostora za okrog 200.000 ljudi. Stadion Maracana je bil že opremljen z električno

Brazilijska je leta 1962 v Santiagu de Chile že drugič zapored postala svetovni prvak. Južnoameričani so s svojo zastavo opravili častni krog na stadionu, pokale so petarde...

razsvetljava, četudi FIFA tedaj tekem za svetovno prvenstvo ob umetni svetlobi še ni dovoljevala. Kar 464.000 ton cementa so porabili za gradnjo pa še 10 milijonov kg železa in 4.000 kubičnih metrov kamnja.

Sprva je Brazilcem res šlo vse po načrtih. Branilci naslova Italijani so prišli v Brazilijo oslabiljeni, kajti minilo je šele eno leto od tragične letalske nesreče, v kateri je umrla šampionska ekipa Torina, v njej pa je bila dobra polovica italijanskih reprezentantov. In tudi Angleži, ki so prvič prišli na prvenstvo, se niso izkazali. Izgubili so proti ZDA z 0:1 in s tem tudi možnost, da se uvrstijo med četverico najboljših. Tako so se zdeli Brazilcem še najhujši tekmeči Jugoslovani, Španci in Švedi, a so vse te prepričljivo premagali. Še najbolj so se upirali Jugoslovani, ki so bili celo handicapirani, ker se je pred tekmo v hodniku stadiona poškodoval Rajko Mitić, toda tudi oni niso bili kos imenitni igri Brazilcev. Izgubili so z 0:2, kar pa je bilo v primerjavi s Švedi (1:7) in Španci (1:6) vsekakor zelo častno. In tako so bile stave pred zadnjim nastopom Brazilcev proti Urugvajcu tako rekoč 100:1 za gostitelje. Tem bi v tej tekmi za naslov zadoščal že neodločen izid, kajti Urugvajci so bili v finalnem krogu le s težavo premagali Švede, proti Špancem pa so se celo morali zadovoljiti z neodločenim rezultatom.

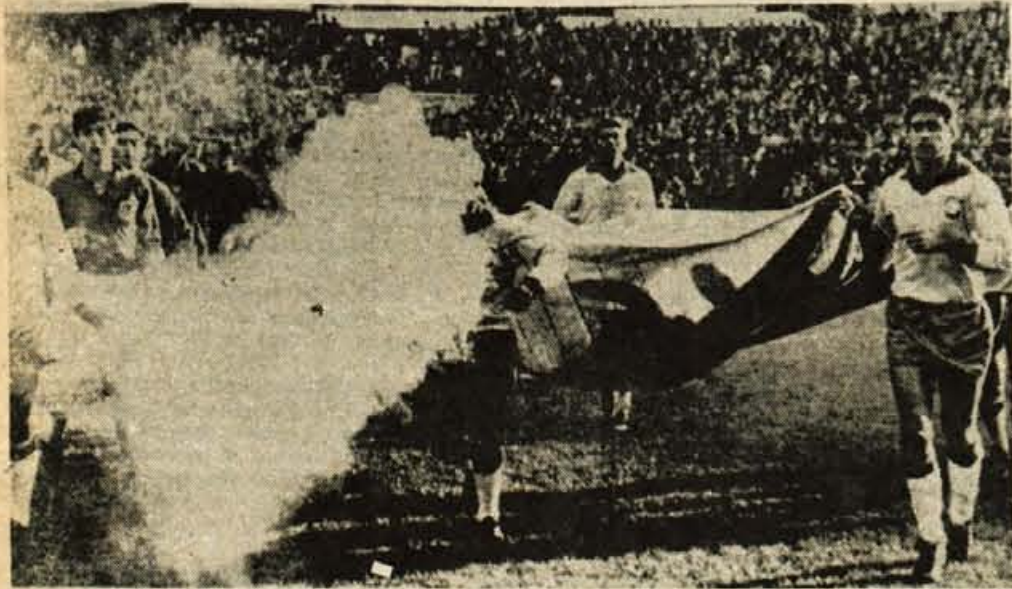
Zanimanje za to tekmo je preseglo vse, kar je bilo dotlej znanega v nogometni zgodovini. Že na tekmi z Mehiko, ki je bila prva v okviru SP na Maracani, je Brazilce spodbujalo 180.000 gledalcev, v tekmi proti Jugoslaviji pa so Brazilci plačali za 4,6 milijona cruzeirosov vstopnic. Finalno tekmo je po neuradnih podatkih gledalo 205.000 ljudi, prodanih vstopnic pa je bilo več kot 185.000, tako da je bil inkaso 6,3 milijona cruzeirosov.

Zgodilo pa se je, česar ni mogel nihče pričakovati. Brazilci so proti Urugvajcu sicer dosegli prvi gol, na koncu pa izgubili z 1:2. Gledalci in vsa dežela so ta poraz sicer sprejeli dostojanstveno, vendar je bila splošna žalost med ljudmi tolikšna, da ni ostalo zgolj pri solzah. Že na Maracani so po tekmi našli štiri mrtve zaradi infarkta, število samomorov pa se je v dneh po prvenstvu v Braziliji izredno povečalo.

V ŠVICI S TURIZMOM IN TELEVIZIJO

Peti finalni turnir za svetovno prvenstvo je bil leta 1954 v Švici. Posvečen je bil 50-letnici ustanovitve mednarodne nogometne zveze, v kateri je Švica ena izmed ustanoviteljic.

To je bilo prvo prvenstvo, ki je zbralo zares vse najboljše, 37 pa je bilo udeležencev kvalifikacijskih tekem. Zanimivo je, da so si pristojni prav ob tej priložnosti izmislili doslej najbolj nenavaden tekmovalni sistem. Finaliste so razdelili v štiri skupine po štiri, v vsaki izmed njih pa so naprej določili dve »boljši« in dve »slabši« ekipi. Igrali so namreč po skrajšanem sistemu vsak z vsakim, pri čemer se »boljši« in »slabši« ekipi nista pomerili med seboj, v četrtfinale pa bi se naj — glede na doseženo število točk — uvrstili prvi dve ekipi iz vsake skupine. Le za primer, da bi dve ekipi dosegli enako število točk, so med njima predvideli odločilno srečanje.

öbramba

öbramba

öbramba

öbramba

10 Radovan Timotijević

I. DESANT NA DRVAR ALI SKOK V PRAZNO

**SKRIVNOST DO ZADNJEGA
TRENUTKA**

Hitlerju se je očitno mudilo z operacijo »konjev skok«, kajti Keitel je o tem še nekajkrat govoril z Weichsom. Von Weichs je Rendulicu seznanil z vsebino telefonskega pogovora, ki ga je imel s Keitlom, in mu povedal, da bo skupno z izvidniškimi bataljonom iz rezerve vrhovnega poveljstva sedaj imel štiri take bataljone, predvidene za bliskovit prodor v sedež vrhovnega štaba v Drvarju.

Nato sta se pogovarjala, koliko časa naj bi trajala operacija. Bilo je predvideno, naj bi trajala tri tedne, kar bi zadostovalo za uničenje vrhovnega štaba in štabov korpusov, organov in teles nove Jugoslavije, zavezniških misij ter letališč in skladišč okrog Drvarja. Rendulic pa je na vse to pripomnil:

»Najpomembnejši se mi zdi prvi udar padalcev, pa tudi prodor kopenskih enot. Če bo to dobro izpadlo, bo vse drugo razpadlo samo od sebe.«

»Da pa bi to dosegli, Rendulic, moramo zagotoviti popolno taktično presenečenje vr-

hovnega štaba,« ga je prekinil feldmaršal von Weichs. »Premiki in zbiranje naših enot v predvidenih rajonih morajo ostati za našega sovražnika skrivnost vse do zadnjega trenutka,« je poudaril Weichs.

»Premike enot bomo težko prikrili, kajti sovražnik ima razvito obveščevalno službo,« je dejal Rendulic. »Z namenom, da bi zagotovili tajnost in presenečenje, bom poprej organiziral posebno operacijo, ki bi mi pripomogla, da bi z nočnimi pohodi pripeljal enote v izhodiščne rajone,« je pojasnil.

Weichs je še dodal, da ne sme noben nemški vojak ali oficir v enotah zvedeti, kakšna naloga jih čaka, vse do zadnje noči pred operacijo. Če bi koga izmed njih parit, zani ujeli, zato ne bi mogel ničesar izdati. Hkrati je ukazal Rendulicu, naj izvaja odločne povračilne ukrepe proti prebivalstvu, za katerega je zanesljivo vedel, da bo podpiralo svojo osvobodilno vojsko.

Nato sta prešla na vprašanje glede poveljevanja v operaciji »konjev skok«. General Rendulic je predlagal, naj komandant 15. gorskega armadnega korpusa general

Ernest von Leyser poveljuje svojim enotam in tistim, ki mu bodo dodane. V zvezi s tem je dejal:

»Toda jaz bom poveljeval osebno vsaki, celo najmanjši enoti, za katero bom ocenil, da lahko doseže uspeh.«

»Strinjam se, Rendulic. Sedaj sem še toliko bolj prepričan v to, da bomo uspeli,« je dejal von Weichs. »O tem bom govoril tudi s firerjem in mu bom predlagal, naj vam dodeli čim močnejše letalske in padalske enote. Sicer pa bova še videla, kaj o vsem tem meni firer.«

Nato sta se še dogovorila, da se bosta ponovno sestala po Weichsovi vrnitvi iz vrhovnega poveljstva, dotlej pa bo general Rendulic nadaljeval priprave za »konjev skok«.

ZAPLENJENA POŠTA

Pogovor, ki sta ga imela omenjena nacistična komandanta med štirimi očmi, je ostal izza tapahiranih vrat kot največja skrivnost. General Rendulic se je še istega dne vrnil z letalom v Vrnjačko Banjo, da bi v svojem štabu mrzlično pripravil načrt, kako se dokopati do vrhovnega komandanta NOV in POJ. Toda tudi naša obveščevalna služba je dobila nekaj podatkov o tem, s čimer so se nacisti v tistem času najbolj ubadali.

Črtomir Zorec

POMENKI O GORENJSKIH KRAJIH IN LJUDEH

NA PODROČJU LJUBLJANSKIH OBČIN

Detajl Langusove freske na Smarni gori — je to res mladi Prešeren? In na njegovi strani Primčeva Julija?

(27. zapis)

V prejšnjem zapisu sem omenil Langusovo fresko v cerkvi na Smarni gori in da je na slikarji tudi toliko in toliko portretov resničnih, takrat živečih Langusovih sodobnikov.

MATEVŽ LANGUS

Mar je slikar vkomponiral v svoje veličastno delo tudi podobno pesnika in njegove Julije? Lahko bi to storil, saj sta si bila že od mladega dobra znanca. Prešeren je slikarju posvetil celo sonet z akrostihom. V času, ko je le-ta portretiral Primčevu Julijo. Pesnik je prihajal v Langusov atelje, da bi vsaj zrl lice deklice neusmiljene...

**ISKANJE PESNIKOVE
PODOBE**

Znani slovenski umetnostni zgodovinar — pravzaprav prvak med strokovnjaki — doktor Franc Stelè pripoveduje, da je nekje bral ali slišal za trditve, da je Langus na Smarni gori naslikal Prešerna in Julijo. Julijin obraz menda kar med angeli.

Nemogoče bi to ne bilo, ker je Langus rad slikal portrete živečih oseb v svojih cerkvenih kompozicijah. No, saj je prav na Smarni gori poleg samega sebe naslikal tudi realistično (resnično, naravno) ta kratnega šmarnogorskega duhovnega oskrbnika Jamnika in vodiškega župnika Arka. Prav zato je menil doktor Stelè, da bi šel na Goro skupaj s prešernoslovcem dr. Avgustom Zigonom in skušal složno z njim najti med številnimi osebami (svetniki, pastirji, angeli) na veliki freski pod kupolo tudi pesnikovo in morda tudi Julijino upodobitev. — Res sta se znanstvenika tega lotila z vso potrpežljivo vztrajnostjo in natančnostjo.

Stelè pripoveduje o tem iskanju pesnikove podobe:

Se prav posebej sva se ustavljala na kompozicijah angelov nad korom, od katerih srednji obraz južne skupine se nama je dolgo zdel idealiziran obraz Prešerna, kateremu bi nujno v severni skupini odgovarjal tudi portret Julije. Po dolgem študiranju in primerjanju pa sva prišla do prepričanja, da je vsak trud v ti smeri breuspešen in da Prešerna in Julije na Smarni gori ni. — Portreti obeh skupin duhovnov in vernih na

koru so tako izraziti, čeprav nekateri že močno poškodovani, da bi ne mogli zatajiti podobnosti s portretoma Prešerna in Julije. Če bi bila kje drugod, bi morala biti vsekakor na kakem kompozicijskem poudarjenem mestu. Sicer pa so obrazi angelov in svetnikov toliko stilizirani in očitno tipizirani, da sploh ne pridejo v poštev za kako upbanje in primerjanje.

A VENDAR UPANJE SE TLI

Bolj optimistično je poročilo prof. dr. Franca Derganca. Vsaj upanje zbuja...

Dr. Derganc, sicer znan ljubljanski zdravnik, pripoveduje, da je še kot otrok šel nekoč kar bos na Smarno goro; bilo je to leta 1915. »Toda mi je oče omenil, da je slikar med osebami na slikah velike kupole naslikal tudi mnogo tedanjih moških, med njimi tudi dr. Franceta Prešerna in Primčevu Julijo. — Po dolgih letih, ko sem bral, kako Slovenci iščejo pravo pesnikovo podobo, naslikano že za časa njegovega življenja, sem se spomnil na očetove besede na Gori.«

Seveda je dr. Derganc brž spet šel na Smarno goro, da preveri svoj spomin. Najprej si je fresko na kupoli ogledal sam, a Prešernovega lica ni in ni mogel najti. Razočaran se je vrnil v gostilno in povprašal kramarico G. S., če ona kaj ve o pesnikovi upodobitvi na cerkveni freski. Preprosto, nekako samoumevno, mu je odgovorila: »Da, na stropu je naslikan tudi pesnik Prešeren, toda ne v skupini, kjer je Langus. Če pogledate s hrbtom obrnjenim proti oltarju orgle, so na vsaki strani njihovega vrha vidne na freskah skupine romljanov. Langus je zadnji v skupini na desni strani. Na levi strani pa je skupina romarjev. Prešeren je tisti, ki kleči na enem kolenu, v roki ima palico in nanjo je obesil kloбок.«

Kako je zdaj s to stvarjo? Se je vprašal dr. Derganc (in mi z njim)? Povem še to, da je dr. Stelè bil na Gori l. 1921, dr. Derganc pa l. 1970.

Ze vse od Prešernove smrti si Slovenci želimo, da bi uzli pravo pesnikovo podobo — že celih 133 let... Najbrž pa se bomo morali le zadovoljiti s podobo, kakršno nam kažejo o njem njegove lastne pesmi, njegove Poezije...

Dan pred tem so bili borci 11. krajske udarne brigade v dolini reke Sane, od koder so varovali osvobojeno ozemlje. Komandant brigade Zarko Zgonjanin in politični komisar Redžo Terzić sta vse štiri bataljone razporedila vzdolž železniške proge med Prijedorom in Bosanskim Novim. Nemci so progo dobro varovali, toda vsak vlak, ki je pripeljal po tej progi, je naletel na kake težave.

Četrti bataljon je bil takrat v zasedi med vasmi Dragotinje in Brezica, kjer reka Sana dela velik ovinek. Zaseda je bila dobro prikrita in maskirana. Medtem so diverzanti postavili pod tračnice mino in se nato neopazno umaknili in čakali na prihod vlaka.

Čas je tekel, vlaka pa ni bilo. Sele okrog polnočnega so izvidniki sporočili, da se bliža vlak. Po časi je sophal iz smeri Prijedora in ko je te kazalo, da bo po daljšem času svojo pot opravil brez zastoja, je eksplozija mine nepričakovano močno pretresla vso kompozicijo. Lokomotiva in prva dva vagona so bili uničeni. Nemci so poskakali z vlaka prav takrat, ko so krajskiniki že krenili v juriš.

Boj je bil bliskovit in kratkotrajen. Že v prvem spopadu je padlo pet nemških železničarjev in en podoficir. Eden izmed naših borcev je zgrabil šop nemške strogo zaupne pošte, ki je bila namenjena njihovi obveščevalni službi v Bosanskem Novem. Borec ni vedel, kdo je nosil to pošto. Morda je bil nemški podoficir ali pa kdo drug.

Turistična in zdomska reka skozi predor

Letos v petih mesecih na mejnem prehodu Ljubelj za 40 odstotkov več prometa kot lani - Kadrovske okrepitve konec tedna in pred prazniki, vendar mejna milica in carinska služba kljub dobri organizaciji ne zmoreta odpraviti čakalne dobe, ki jo povzročata ozko grlo - predor - Pregled od 100 do 150 avtomobov z našimi zdomci je za carinike garaško delo, vendar jim kljub temu ne uidejo vedno novi načini tihotapljenja - kave

ni, zato so lahko miličniki obmejne milice že v samem predoru obe strani vozišča usmerili v dve vrsti proti izhodu. Na ta način se da povečati propustnost predora, vendar je bila kolona avtobusov predolga, da bi potnikom prihranili čakanje. Iz enovrstne kolone so namreč miličniki, ki po nekaj ur v takšnih prometnih konicah prebijejo v dušljivem, od izpušnih plinov meglenem in gostem zraku, v drugi pas za vožnjo vozil iz nasprotni smeri izločali le osebne avtomobile. Na ta način je turistična reka avtomobilov dokaj hitrejša od druge, avtobusne in je zanjo rezerviranih po troje vstopnih kolon.

«Na dneve pred prazniki in tudi vsak konec tedna se tako kot na vseh drugih mejnih prehodih tudi na Ljubelju posebej pripravimo,» je povedal komandir postaje obrajne milice Jože Arbiter. «Tako obmejna milica kot tudi carinska služba podvojiata delavce. Trudimo se, da bi kljub takšnemu navalu na prehod opravljali kontrolo potnikov hitro in obenem natančno. Vendar pa ob konicah niti desetkrat več obmejnih organov ne bi moglo tako opravljati dela, da čakalne dobe sploh ne bi bilo.»

Ob takšnih dneh seveda najbolj zgostijo promet na meji avtobusi naših zdomcev. Za dva, tri dni

Ob prometnih konicah vstopajo vozila na mejnem prehodu Ljubelj v petih kolonah, ekipe carinikov in obmejnih miličnikov pa so podvojene.

mejni prehod Ljubelj sodi med tistih, kjer se v obdobju največjega prometa v času neprestano povečuje. Številke o potnikih in vozilih, ki prestopajo mejo v obeh smereh, so sicer vsak začetek poletne sezone znano strmo dvigati, vendar na Ljubelju doživlja še posebej velik promet v zadnjih mesecih. Po podatkih Uprave za notranje zadeve je letos v petih mesecih prešlo mejo v obeh smereh 1,2 milijona potnikov v več kot 280 tisoč avtomobilih, kar je za 40 odstotkov več kot lani v enakem času. Seveda pa potniki v večini naši državljani, ki prav v zadnjem času vse bolj prestopajo mejo; gre za potnike do prvih trgovin s kavo, še preden se odpravijo na potovanja. Potniki čez Ljubelj pa vsak konec tedna prispevajo naši delavci v tujino. Na nekaterih državnih cerkveni ali drugi prazniki, tudi med tednom pred prazniki, Ljubelj domala šivankino skozi katerega se prebija naša gneča. Huda strmina na avtostrani in okoli dva kilo-

metra dolgi predor sta sicer ob lepem vremenu in ob normalno odvijajočem se prometu vse prej kot težavna, v drugačnih pogojih pa se zaradi teh danosti mejni prehod spremeni v kraj, kjer se potnik načaka.

Seveda ni prijetno čakati v predoru, ki nima ventilacije, pač pa le semafor, ki rdeče zažari, kadar meritve zraka pokažejo na preseženo, nič več dovoljeno mejo izpušnih plinov. Kadar se to zgodi, se po dogovoru z avstrijskimi obmejnimi organi za nekaj časa predor zapre, dokler se zrak po naravni poti ne prečisti in semafor spet začne rumeno utripati. Takšna dodatna ustavljanja prometnega toka, ki se v teh junjskih dneh neprestano zliva proti jugu, razumljivo potnikom niso pogodu. Kadar se na Ljubelju promet zgosti, je treba na prestop čakati od pol ure do poldruge ure, kljub temu, da obmejni organi na naši strani omogočajo vstop v petih kolonah.

Sredi prejšnjega tedna zvečer na mejnem prehodu Ljubelj praktično ni bilo prometa proti avstrijski stra-

posebnega. Nobena posebnost tudi ni, če cariniki splezajo na streho avtobusa in v zračnikih najdejo na desetine kilogramov dišečega zrnja »brez lastnika«. Če bi morda takšno skrivanje kave v avtobusih kdo imel

V tem priročnem skladišču je v vrečah okoli 3 tone zaplenjene kave, ki pa se v kratkem seveda znajde na policah trgovin, potem ko jo odkupi-jo veletrgovska podjetja.

Zaradi velikega povpraševanja po kavi na našem trgu so potniki čez mejo pripravljali skrivati nedovoljene količine dišečega poživila tudi na streho avtobusa.

oddiha med domačimi se vsak konec tedna podajo iz Zah. Nemčije, največ seveda iz Bavarke prek Avstrije domov, ne glede na to, kako daleč imajo domače. Potovanje enkrat na teden domov pa je vabljivo tudi zaradi možnosti, da ob tem prinesejo domačim tudi kavo.

«Vendar se na žalost dogaja, da so količine kave dosti večje od količin, ki jih nekdaj potrebuje v gospodinjstvu,» pove šef carinske službe na Ljubelju Safet Mutić. «Pri prodaji na črno namreč kava dosega tako visoke cene, da marsikoga zasluček premami. Zato te avtobuse posebej skrbno pregledamo in kavo, če jo odkrijemo, seveda zaplenimo, razen tiste, kar jo potniki lahko prenesejo in so zanjo pripravljene odšteti tudi carinske dajatve.»

Kave pa je ob takšnem dnevu, ko mejo samo v eni smeri prepele več kot sto avtobusov z okoli 5000 našimi zdomci, v skladišču mejnega prehoda od stropa. Prijetni vonj pražene kave se meša z izpušnimi plini, po tleh pa pod čevlji hrstajo zrnca pražene ali nepražene kave, ki so se razsula ob prekladanju. Tona zaplenjene kave ali celo več na dan ni ob tolikšnem številu prehodov nič

za iznajdljivo, se moti. Vajeno carinsko oko in roka sežeta ravno v pravo smer. Kljub temu pa se še najde kdo, ki pogrunta kaj posebnega, kot na primer teden poprej tuji šofer zdomskega avtobusa opremljenega s klimatskimi napravami in sanitarijami. Možakar se je potrudil in 260 kg kave skrjal za oblogo v sanitarnem prostoru. Po vodi je tako splaval ogromen dobiček, ki si ga je obetal, saj kava ponekod pri nas, prodana pod roko, dosega ceno tudi do 1500 din za kg in celo več.

Seveda pa ni le kava v nedovoljenih količinah med prtjago naših državljanov, pač pa tudi najrazličnejše tehnično blago in sicer v vrednosti, za katero je že treba plačati carino. Seveda vsi ne tihotapijo, pač pa se kljub veliki gneči v prostoru carinarnice postavijo v vrsto, da bi plačali carinske dajatve. Včasih se zgodi, da bi kdo celo rad plačal izvozno carino in ne za uvoz, samo če bi blago lahko šlo preko meje. To se pripeti tistim potnikom, ki ne vedo, da avstrijski obmejni organi zavrnejo vnos svežega mesa in krompirja. Ni tako redko, da se potnik vrne nazaj skozi predor in na

Planinske vezi

Pristavi v Javorniških rovtih so se zbrali na tradicionalnem srečanju planinci, Slovenci treh dežel - Prijetno in prijetno srečanje

Planinska veza v Javorniških rovtih vsako leto, in sicer vsako drugo leto, junija se zberejo planinci, Slovenci treh dežel na skupnem srečanju, se spoznavajo med seboj, pomenijo o svojih uspešnostih ter tudi o problemih. Letos so se Slovenci, planinci treh dežel srečali pod vodstvom organizatorja s Javorniških rovtih leta 1972 na Golici, leto za leto so gostili Tržačani v Trbovelju, sledila je Bleščeča v organizaciji planincev iz

Celovca. Nato so bili v Savodnu, na Vršču, na Matajurju, v Bazovici, Zapodnu, Števerjanu, Brdu in letos, minulo nedeljo, na Pristavi v Javorniških rovtih.

Letošnji organizatorji srečanja so bili planinci vseh planinskih društev jeseniške občine, prireditelj in srečanje na Pristavi pa je organiziral koordinacijski odbor jeseniških planinskih društev, v katerega so vključeni predstavniki jeseniških, javorniških, mojstranskih, kranjskogorskih, rateških in martuljskih planinskih društev. Srečanje je bilo veselo in pristrčno, kljub izredno slabemu vremenu, ki ni dopuščalo, da bi vsaj za trenutek lahko občudovali Karavanke in lepote, ki jih ponuja sama Pristava z okolico.

Planinci so se srečali, pogovorili, se razveselili prijateljev in znancev ter tako spet utrdili prijateljstvo. Še posebej lep kulturni program so pripravili organizatorji. Nastopili so jeseniška godba na pihala, oktet DPD Svoboda iz Žirovnice, recitatorji šolskega dramskega društva Karavanski kurirjev s Koroške Bele in otroški pevski zbor Karavanski kurirjev, ki je nekaj pesmi zapel zares lepo in ubrano. Posebne pozornosti so bili deležni člani folklorne skupine javorniškega Društva upokojencev, ki že nekaj časa nastopajo na raznih prireditvah. Gostitelji in drugi planinci so se razveselili tudi obiska in petja prijateljev iz Trbovelj: mešanega pevskega zbora DPD Svoboda Trbovelje.

Planinske vezi, ki zbližujejo ljubitelje gora in planin treh dežel, so tako ostale čvrste. Zadovoljni so bili, vsi, ki se takšnih srečanj udeležujejo in na njih sodelujejo. Lepa pobuda, ki so jo prvič uresničili pred desetimi leti, ostaja tako trdna, kot so lahko le tisti, ki ljubijo planine in hribe ne glede na državne meje.

J. R.

D. Sedej

Tekmovanje ekip prve pomoči

Radovljica - Sekretariat za obrambo pri radovljiški občinski skupščini je pripravil v sodelovanju z občinskim odborom Rdečega križa tekmovalno ekip prve pomoči, ki jih sestavljajo člani civilne zaščite. Zaradi pomanjkanja, ki je ponajbolj organiziran, so tekmovalne namesto prve pomoči v Radovljici izvedli v dvorani na Bledu.

Na tekmovalnem predzadnjem nedelednem je bilo 45 ekip z območja občine, kar je nekaj časa pred prejšnjim letom. Kljub temu tekmovalno v nujenju prve pomoči v različnih razmerah dobro opravilo dokazalo zadovoljivo uspešnost ekip. Najuspešnejša ekipa iz SGP Gorenjec v Radovljici je zasedla ekipa iz Bleda, tretje pa druga ekipa krajevne skupnosti Ljubno. Vse uvrščene ekipe so prejele priznanja.

Javnost dela in zaščita tajnosti

Pravna samozaščita (18)

Pravna samozaščita (18)

več in neposredneje določajo tajnosti in njihovo zaščito. Vse to je skladno s procesom preobrazbe državnih funkcij, ko morajo le-te dobiti širšo družbeno naravo in ima vedno manj skupnega s klasičnimi pooblastili državnih organov in služb. Procesi odpravljanja klasične državnosti vplivajo tudi na opredeljevanje tajnosti. Tajnost dobiva čedalje bolj svojo družbeno vsebino, kajti družbeni samozaščiti ne ustreza vsebina tradicionalne zaščite (državni organi in notranja služba za varovanje v podjetjih in drugih institucijah).

Vprašanja javnosti in tajnosti so pomembna in zapletena vprašanja povsod v vseh sistemih, še posebej pa v naši samoupravni orga-

nizirani socialistični družbi. Zaradi krepitve resnične demokracije nastopa javnost dela vseh institucij kot nujnost. Tajnosti ne smejo motiti razvoja socialističnih samoupravnih odnosov. To pomeni, da podatki o poslovanju lastne temeljne organizacije ali skupnosti niso tajnost za samoupravljalce, drugačna ureditev pa bi omogočala izigravati samoupravljajne vsem tistim silam, ki imajo druge nazore in predloge za oblikovanje družbenoekonomskih odnosov. Zato morajo samoupravljajci poznati pravila uporabe podatkov v komuniciranju s tretjo osebo.

Poglejmo še določanje in varovanje poslovnih tajnosti, s katero se v organizacijah

zdrženega dela največ srečujejo. Poslovno tajnost natančno opredeljuje zakon o združenem delu, ki določa katere listine in podatki so poslovna tajnost, dolžnost varovanja poslovne tajnosti in kršitve varovanja poslovne tajnosti. Isti zakon daje tudi pooblastilo za določitev ravnanja z listinami in podatki, ki so poslovna tajnost, s statutom ali drugim samoupravnim splošnim aktom. Organizacije združenega dela in drugi družbeni dejavniki organizirajo in s svojimi samoupravnimi akti tudi opredelijo ter izvajajo varnostne ukrepe za zaščito tajnosti. V manjšem obsegu se pojavljajo tudi državna, vojaška in uradna tajnost. Vse te tajnosti so opredeljene v različnih temeljnih aktih od ustave pa do zakonov in pravilnikov.

Jože Kavčič

Mednarodna veslaška regata na Bledu

Našim veslačem le dve zmagi

BLED - Močno dvodnevno deževje, hladno vreme in po tradiciji odlična organizacija blejskih prireditev ter le dve zmagi za naše veslače so glavne značilnosti letošnje mednarodne veslaške regate. Dež ni mogel preprečiti, da štiri tisoč nastopajočih ne bi pokazalo vse tisto, kar krasi veslaški šport. Na Bledu se je tokrat zbralo rekordno število posadk iz Italije, Avstrije, Bolgarije, CSSR, NDR, ZRN, Švice, Romunije in Jugoslavije. In vsi nastopajoči so potrdili že sedaj visoko veslaško formo pred letošnjim svetovnim prvenstvom za člane, ki bo v Luzernu (Švica) in za mladince v Italiji. V mladinski konkurenci so največ pokazali Italijani, pri članih pa so bili v ospredju veslači NDR, čeprav so na Bled prišli z drugo garnituro.

V ŠESTEROBOJH NAJVEČ ITALIJANOM

Sobotna prireditev na Bledu je imela dvojni spored. Mladinske posadke Italije, Švice, Avstrije, Bolgarije, CSSR in Jugoslavije so v vseh disciplinah imeli tradicionalni veslaški šesterboj. Med temi najboljšimi veslaškimi nadami so največ uspeha imeli prav prireditelji letošnjega svetovnega prvenstva Italijani. Zmagali so v šestih disciplinah. Dve zmagi v tej konkurenci sta šli v Bolgarijo. Od naših posadk je največ pokazal blejski četverec brez krmarja, saj se je odlično upiral favorizirani italijanski četverki. V tej disciplini so sicer zmagali Italijani, Blejčani pa so bili drugi in le osem stotink sekunde so zaostali za zmagovalci. Od naših so drugo mesto osvojili še mladinci v dvojnem dvojcu, dvojcu s krmarjem, dvojcu brez krmarja in osmercu.

Rezultati - 4+ - 1. Bolgarija 4:52,34, 2. Italija 4:56,73, 3. Jugoslavija 4:57,23; 2+ - 1. Italija 4:54,74, 2. Jugoslavija 4:56,69, 3. Avstrija 4:59,47; 2- - 1. Italija 5:14,28, 2. Jugoslavija 5:28,77, 3. Bolgarija 5:31,78; skif - 1. Italija 5:19,14, 2. Švica 5:25,22, 3. Jugoslavija 5:25,99; 2+ - 1. Italija 5:20,70, 2. Jugoslavija 5:27,77, 3. Bolgarija 5:29,06; 4- - 1. Italija 4:41,03, 2. Jugoslavija 4:41,83, 3. Avstrija 4:45,12; 4+ - 1. Bolgarija 4:39,86, 2. Italija 4:43,86, 3. Jugoslavija 4:44,82; osmerek - 1. Italija 4:36,39, 2. Jugoslavija I 4:37,78, 3. Jugoslavija II 4:45,57.

NAJVEČ ZMAG ZA NDR

V sobotnem veslaškem sporedu so nastopili tudi člani, ki so se v dopoldanskem predtekmovalju uvrstili v finalni del tekmovalja. Čeprav je deževalo in so bili za veslače dokaj visoki valovi, so nastopajoči pokazali svojo veslaško spretnost. Največ zmag, štiri, so tokrat po pričakovanju odnesli veslači iz NDR, ki so bili v ospredju. Ob bok so se jim postavili Italijani in Bolgari, ki so jim preprečili popolno zmagovalstvo.

Naše članke posadke niso posegle po zmagah. Splitski dvojec Celent-Ivančič zaradi bolezni Celenta ni nastopil. Svoj nastop po dolgi poškodbi je pokazal skifist Stanulov, ki je bil v tej konkurenci drugi za Italijanom Ibarro. Drugo mesto za Jugoslovane pa sta si privesalata tudi Branikovec Jurše in Osiječan Panič v dvojcu.

Rezultati - 4+ - 1. SC Berlin (NDR) 6:20,06, 2. Steaua (Romunija) 6:22,77, 3. Krka (Sibenik) 6:26,41; 2+ - 1. SG Dynamo (NDR) 6:34,04, 2. Branik-Osijek 6:44,81, 3. Donau Linz (Avstrija) 6:52,01; 2- - 1. Chemie Halle (NDR) 7:18,94, 2. Dynamo (Bukarešta) 7:29,71, skif - 1. Ibarra (Italija) 7:07,92, 2. Stanulov (Begej-Zrenjanin) 7:10,89, 2. Heberl (LIA Dunaj) 7:24,23, 2+ - 1. Vorwärts Rostock (NDR) 7:24,42, 2. LIA (Dunaj) 7:31,02, 3. Crvena zvezda (Beograd) 7:36,47; 4- - 1. Berlin Grünau (NDR) 6:13,22, 2. Lokomotiva (Brno) 6:19,92, 3. Dukla (Praga) 6:22,03; 4XX - 1. Steaua (Bukarešta) 5:59,35, 2. Dukla (Praga) 6:04,70, 3. Dynamo-DHFK Chemie (Ber-

Tenis Primož Starc drugi v Zagrebu

Zagreb - Na teniških igriščih Mladosti v Zagrebu so se na teniškem turnirju pomerili najboljši pionirji in pionirke iz vse države. Izjemen uspeh je dosegel Primož Starc iz TK Triglav iz Kranja, ki je v konkurenci pionirjev do štirinajst let dosegel drugo mesto. S petimi zmagami in spodnjo igro je postal resen kandidat za državno reprezentanco.

Izidi - pionirji do štirinajst let - I. kolo - Starc : Kovačič 6:2, 6:0; II. kolo - Starc : Ivezić 6:1, 6:1; III. kolo - Starc : Lazarevič 6:2, 6:1; četrtfinale - Starc : Matavdžić 6:3, 3:6, 10:8; polfinale - Starc : Bakarič 6:4, 6:1; finale - Kurilič : Starc 6:1, 6:1.

USPEH BRANIKA

MARIBOR - Na odprtem prvenstvu Maribor v članski in mladinski konkurenci je nastopilo nad petdeset igralcev iz petih klubov. Največ uspeha so imeli igralci Branika, ki so osvojili vsa prva mesta. Dobro so se odrezali tudi igralci Triglava iz Kranja. Mladince Pivk in Pisk sta se uvrstila v polfinale. Enak uspeh sta dosegli tudi Ferenčakova in Tratnikova pri članih in Ferenčakova in Porova pri mladinkah.

Izidi - članice - polfinale - Degen (Branik) : Ferenčak (Triglav) 7:5, 3:6, 6:2; Zibat (Branik) : Tratnik (Triglav) 7:5, 6:1; finale - Zibat : Degen 7:5, 6:2; mladince - polfinale - Lukšetič (Mladost) : Ferenčak 7:5, 6:2; Zibat : Por (Triglav) 0:6, 7:5, 6:1; finale - Zibat : Lukšetič 5:7, 7:5, 6:2; mladinci - polfinale - Majhen (Branik) : Pisk (Triglav) 6:1, 6:0; Podjen (Opatica) : Pivk (Triglav) 6:4, 3:6, 6:4; finale - Majhen : Podjen 7:6, 2:6, 10:8.

A. Filipič

lin) 6:03,16; osmerek - 1. Mornar (Split) 6:16,76, 2. Albatros (Beljak) 6:29,52.

LE ENA ZMAGA ZA NAŠE

Nedeljski nastop je spet pokazal, da imajo Italijani najboljše mladince, med člani pa so se ponovno izkazali veslači iz NDR. Jugoslovani smo edino zmagali dosegli v ženski konkurenci. Skifistka rovinjskega Arupinuma Iveta Volčič je bila na 1000 metrov dolgi progi najhitrejša. Pri članih sta se z drugim mestom izkazala Celent-Ivančič. Vendar se je poznalo, da Celent še ni povsem okreval. V dvojnem dvojcu je tokrat Stanulov nastopil skupaj s Paničem in ta posadka je dobro opravila svojo nalogo, saj je bila druga.

V mladinski konkurenci so ponovno prednjačili Italijani. Od naših čolnov je Bled v četvercu dokazal, da ni zaman reprezentančni čoln za mladinsko svetovno prvenstvo. Čeprav so bili ponovno drugi, zmagali so Čehi, niso dosti zaostali za zmagovalnim čolnom.

Rezultati - mladinci - 4+ 1. Lokomotiva Ruse (Bolgarija) 5:01,68, 2. Jadran (Reka) 5:07,08, 3. Jadran (Zadar) 5:09,03; 2X - 1. FC Italija 5:03,20, 2. Mladost-Trešnjevka (Zagreb) 5:08,67, 3. RU Melk (Avstrija) 5:08,94; 2- - 1. FC Italija 5:22,11, 2. Iktus (Osijek) 5:31,57, 3. Istra (Pula) 5:42,91; skif - 1. Savino (SC Italija) 5:11,14, 2. Marković (Danubius-Novji Sad) 5:24,07, 3. Spanghero (Adria Trst) 5:27,66; 2+ - 1. FC Ita-

lija 5:20,48, 2. Istra (Pula) 5:30,30, 3. Trakia-Plovdiv (Bolgarija) 5:33,27, 4- - 1. Zbrjovka-lokomotiva (Brno) 4:50,65, 2. Bled 4:53,31, 3. Vikink-Lienz (Avstrija) 4:58,66; osmerek - 1. FC Italija 4:37,39, 2. Krka (Sibenik) 4:52,58, 3. Jadran (Reka) 4:56,19; 4XX - 1. Lokomotiva (Bolgarija) 4:48,70, 2. SC Italija 4:50,12, 3. Nautilus (Celovec) 4:56,96; ženske - skif - 1. Volčič (Arupinuma) 4:10,07, 2. Kockar (Iktus) 4:12,96, 3. Schwecker (RV Freisen-Dunaj) 4:13,59; 2X - 1. Grünau (Berlin) 3:42,47, 2. HSV Dunaj 3:50,06; člani 4+ - 1. Steaua (Bukarešta) 7:00,41, 2. Grünau (Berlin) 7:00,78, 3. Krka (Sibenik) 7:09,77; 2X - 1. Danubius-Begej 7:17,07, 2. Dynamo-SC DHFK (Berlin) 7:24,29, 3. Branik-Iktus 7:24,58; 2- - 1. Chemie Halle (NDR) 7:40,79, 2. Gusar (Split) 7:42,06, 3. Dynamo (Bukarešta) 7:52,59; skif - 1. Ibarra (Italija) 8:02,29, 2. Heberl (Dunaj) 8:15,01, 3. Mrduljaš (Gusar) 8:18,58; 2+ - 1. Rostock (NDR) 8:04,62, 2. LIA (Dunaj) 8:17,65, 3. Crvena zvezda (Beograd) 8:22,78, 4- - 1. Grünau (Berlin) 6:42,55, 2. Dukla (Praga) 6:52,51, 3. Vukovar 7:01,72; 4XX - 1. Berlin-Dynamo-SC DHFK-Chemie Halle (NDR) 6:15,27, 2. Steaua (Bukarešta) 6:15,81, 3. Iktus (Osijek) 6:23,83; osmerek - 1. Lokomotiva, LS-Brno-Dukla (CSSR) 6:13,14, 2. Mornar (Split) 6:25,34, 3. Albatros-Wiking-Beljak (Avstrija) 6:37,15.

D. Humer

Smučarski skoki

Otvoritev sezone v Stražišču

Kranj - Na prvi letošnji tekmi na plastični skakalnici, ki jo je organiziral smučarski klub Triglav na 15-m skakalnici v Stražišču v počastitev krajevnega praznika, je nastopilo blizu 60 tekmovalcev iz šestih klubov. Med nastopajočimi

je bila tudi številna ekipa mladih skakalcev slovenskega kluba iz Zahornca v Avstriji. Na otvoritveni tekmi sezone so imeli največ uspeha domači skakalci.

Globočnik in Knafelj zmagala

Braslovče - Okoli 100 skakalcev vseh kategorij je sodelovalo na nočni skakalni tekmi na 25-plastični skakalnici v Braslovčah. Mladi skakalci z Gorenjske so na tej tekmi dosegli nekaj odličnih uvrstitev. Med mlajšimi cicibani je zmagal Aleš Polanc z Bleda. Pri starejših je bil najboljši Tomaž Knafelj iz Žirovnice. Janez Globočnik (Triglav) pa je bil zmagovalac med mlajšimi pionirji, pa peto mesto pa se je uvrstil Petek iz Žirovnice. Pri starejših pionirjih je bil najboljši Golob iz T. Velenja. Na drugo mesto se je uvrstil Joško Smid (Žirovnica), tretji je bil Marko Remic (Triglav), Marko Dobnikar je zasedel šesto mesto, sedmi pa je bil Roman Lipar (oba Triglav).

J. J.

Namizni tenis

Kitajci trenirali gorenjske pionirje

Kranj - V telovadnici Partizana so se od petka do nedelje zbirali najboljši gorenjski pionirji v namiznem tenisu. Skupino 12 najboljših so trenirali kitajski trenerji, ki so ta čas v Sloveniji in jih je angažirala Namiznoteniška zveza Slovenije. Tridnevni trening je zelo dobro uspel in so se mladi gorenjski igralci precej naučili od kitajskih mojstrov namiznega tenisa.

J. J.

Savčanke na petem mestu

Kranj - V telovadnici Partizana v Stražišču sta bila dva dvoboja ženske medrepubliške lige v namiznem tenisu. Kljub dvema porazoma v zadnjih dveh kolicah so Kranjčanke osvojile peto mesto. V sobotnem srečanju je bila v domači vrsti najboljša Meščeva, ki je dvakrat zmagala. V tekmi z Lokomotivo iz Vinikovec pa je bila dvakrat uspešna Svetinova in enkrat Meščeva.

Rezultati - v soboto: SAVA : KREKA-JEDINSTVO 2:7 (Mesec : Brumec 2:0, Blažič : Jovičič 0:2, Svetina : Simić 0:2, Blažič : Brumec 0:2, Mesec : Simić 0:2, Svetina : Jovičič 0:2, Blažič : Pranjič 1:2, Svetina : Brumec 1:2, Mesec : Jovičič 2:1; v nedeljo: SAVA : LOKOMOTIVA 3:6 (Mesec : Dužič 0:2, Blažič : Matešič 0:2, Svetina : Čok 0:2, Blažič : Durič 1:2, Mesec : Čok 1:2, Svetina : Matešič 2:1, Blažič : Čok 0:2, Svetina : Šval 2:0, Mesec : Matešič 2:0).

J. Javornik

Naši športniki

Blejski četverec: Na SP v finalu

BLED - Veslanje ima na Bledu tradicijo. Spomnimo se odličnega blejskega osmerca in četverca, ki je pred leti žel lepe mednarodne uspehe. Ko so ti veslači prenehali aktivno tekmovali, se je blejsko veslanje prenehalo. Čeprav so bili Blejčani še vedno organizatorji mednarodnih in domačih veslaških regat, med njimi ni bilo domačih čolnov. Zanimanje za ta naporni vodni šport je na Bledu upadlo. Bilo je nekaj poizkusov, ki pa so bili že na začetku poti na taki poti, ki niso dajala upanje na uspeh. Toda pred kakimi štirimi leti se je ponovno začelo. Trenerja Janša in Slivnik sta na Bledu nabirala fante, ki so začeli trenirati in nastopati v mladinski konkurenci. Ti fantje so res delali skrajno noč in dan in uspeli so. Njihov četverec s krmarjem in brez krmarja je začel nizati uspehe in že lani so na mladinskem državnem prvenstvu osvojili dve prvi mesti.

Pot blejskega četverca brez krmarja se je nadaljevala. Z delom so v letošnji sezoni pokazali toliko napredka, da bodo jugoslovansko veslanje zastopali na svetovnem mladinskem prvenstvu, ki bo od 5. do 8. avgusta v Padelucu (Italija). Ta blejski četverec vesla v postavi Robert Krašovec, Damjan Golja, Drago Bratuša in Milan Janša. Novost tega četverca je, da sta Danija Ferča in Mirana Bratuša, ki sta odšla v JLA, zamenjala Drago Bratuša in Milan Janša. To so torej štiri mladi fantje, dijaki ZIC na Jesenicah in SC Iskre v Kranju.

Kako ocenjujete prvi del letošnje veslaške sezone?
»Na prvomajski blejski regati smo dobro začeli, saj smo osvojili prvo mesto. Lep mednarodni uspeh smo dosegli tudi v SZ. Tu smo nastopili na

Beloruskem članskem prvenstvu, kjer smo bili v močni konkurenci tretji. Na mednarodni mladinski regati v Brnu smo bili četrti, prva mesta pa smo osvojili na regatah v Izoli in Zagrebu. Na mednarodni blejski regati smo bili dvakrat drugi. Rezultati in mesta so sicer dobra, a ni še vse tako kot bi moralo biti. Še bo treba trenirati, da bomo res v vrhunski formi prav na svetovnem prvenstvu v Italiji.

V mrtvi sezoni treniramo šestkrat tedensko. V glavnem nabiramo moč in kondicijo. Ko na blejskem jezeru zgine led, smo že na vodi in treniramo iz tedna v teden. Ko se bodo začele letne počitnice, bomo za svoje nastope, ki so še pred nami, vadili tudi po dvakrat na dan. To je potrebno, če hoče doseči tisto kar bi rad.

Pred vami je svetovno prvenstvo v Italiji. Vaš čoln je sigurni potnik. Kako se boste odrezali na tem vašem največjem prvenstvu?

»Vsak nastop za državno reprezentanco je velika odgovornost in za nas mlade tudi velika čast. Pred svetovnim prvenstvom bomo v Zagrebu na državnem prvenstvu skušali osvojiti spet najvišji naslov. Na svetovnem prvenstvu je naš prvi cilj, da se uvrstimo v finalni del tekmovalja. V finalu pa bomo videli kako bo šlo.

Blejki četverec je torej na pravi poti. To so mladi fantje, stari od sedemnajst do osemnajst let. Če bodo tako marljivi tudi v prihodnjih sezonah bodo še nadaljevali s svojimi domačimi in mednarodnimi uspehi. Vsekakor sta za te uspehe zaslužna tudi trenerja Janša in Slivnik, ki znata prislunhiti mladim blejskim veslačem.

D. Humer

Motokros

Dež pokvaril prireditev

TRŽIČ - Pred dvajsetimi leti so Tržičani v Podlublju prvič priredili dirko v motokrosu. V soboto in nedeljo so želeli za veliko mednarodno prirediteljsko počastiti ta jubilej, vendar je dež pokvaril prireditev. Organizatorji so naredili vse, da bi bila tekme možna, pa tudi gledalcev ni manjkalo, vendar je bilo vreme močnejše. Tržičani so uspeli pripraviti le prireditev v kategoriji 50 kubičnih centimetrov, v kateri je zmagal

Robert Jeklin iz Tolmina. Tekmovalca AMD Kranj Rendulič in Čuk tokrat nista imela sreče. Čuk je odstopil, Rendulič pa je zasedel osmo mesto.

J. Kikel

Rokomet V četrtek drugo kolo

Kranj - V četrtek bodo odigrali drugo kolo za pokal mladosti na področju Gorenjske. Med ekipami, ki tekmujejo v drugem kolu, sta tudi drugoligaš Jelovica in pa ekipa tržiškega Peka, ki je uspela zmagati v Križah proti ekipi Minerve in si s tem zagotovila obstanek v republiški rokometni ligi. V četrtek se bodo srečali ob 17. uri v Stražišču Sava : Preddvor, preostala tri srečanja pa bodo ob 18. uri, in sicer v Šk. Loki Jelovica : Križe, v Zabnici Zabnica : Peko in v Kranju Gumar : Duplje. Prosta je ekipa Storžiča.

J. Kuhar

Uspešni nastopi Renduliča

Tržič - AMD Slavka Slandra iz Celja je priredilo pri Smarju III. dirko v motokrosu kategorije 50 kubičnih centimetrov za republiško prvenstvo. V tej kategoriji je bil ponovno odlični mladi Robi Rendulič iz Dupelje, član AMD Kranj, ki je zasedel tretje mesto. Sandi Jakopič z Bleda je bil četrti, enajsti pa je bil član AMD Kranj Željko Čuk. Ekipno je bil AMD Kranj v tej kategoriji drugi.

M. Jenkole

Letalstvo Ivo Šimenc republiški prvak

Lence - Na letališču ptujkega aerokluba se je končalo 20. jubilejno prvenstvo Slovenije v jadralnem letenju. Tekmovalje je pričelo 36 letalcev, končalo pa ga je 32, ker so Novomeščani zaradi nesreče svojega člana Srečka Kotnika tekmovalje prekinili. Na tekmovalju so sodelovali tudi štirje Leščani, ki so tekmovali na Elanovih letalih DG-100 ELAN.

Leški tekmovalci so se tudi tokrat dobro odrezali. Ves čas tekmovalja sta bila na čelu Ivo Šimenc in Tone Cerin, Mihu Thalerju pa je sreča obrnila hrbet. Prvi dan tekmovalja je moral pristati že pri 30 kilometrih. Kljub kasnejšemu odličnemu letenju se ni mogel uvrstiti med najboljšo trojico. Šimenc je potrdil, da je vrhunski jadralni letalec. Izkazal se je predvsem kot odlični poznavalec vremena in taktike. Dosegel je v republiški prvenstvu neobčajne hitrosti. Letel je nad 90 kilometrov na uro, v četrti disciplini pa skoraj 100 kilometrov na uro. Šimencu je v zmagi sledil Cerin. Dva slabša dneva sta ga potisnila na tretje mesto. Branko Brodniku je šlo nekoliko slabše, vendar je na koncu vseeno osvojil solidno 15. mesto.

Najboljših deset bo zastopalo našo republiko na državnem prvenstvu julija v Subotici. Pridružili se jim bodo še tekmovalci, ki sedaj tekmujejo na evropskem prvenstvu v Zvezi republik Nemčiji, med njimi član ALC Lesce Franc Štrukelj.

Zmagal je Leščan Ivo Šimenc s 4891 točkami pred Ptujčanom Igorjem Kolarčem 4434 točk in Leščanom Tonetom Cerinom 4423 točk. Miha Thaler je zasedel 8. mesto, Brane Brodnik pa petnajsto.

L. Mesarič

IZDELAVA VSEH VRST OČAL
na recept ali brez
Bogata izbira okvirjev in sončnih očal
PREGLED VIDA
v ponedeljek, torek, sredo, petek od 13. do 15. ure
in v četrkih od 8. do 10. ure

v ordinaciji v servisu
OPTIČNI SERVIS – KRANJ, cesta JLA 18
(nasproti porodnišnice)
Delovni čas: od 7.30 do 19., ob sobotah od 7.30 do 12. ure.
Telefon: 22-196
Priporoča se OČESNA OPTIKA MARIBOR

KUPIM

Kupim JAMBOR, JADRO in zglob pri
5812
OSTRESJE (grušt), za stano-
5792

VOZILA

Kupim CITROEN »VISA II. CLUB«
5719
Kupim ZASTAVO 101 L, letnik 1976,
5677
Kupim FORD TAUNUS 1600 L, let-
5687
Kupim AMI 8, letnik 1972. Senično 19,
5689
Kupim MAZDO 1200. Ogled popoldan.
5704
Kupim CITROEN GS 13 S, letnik
5793

Kupim ZASTAVO 101, letnik 1972, re-
5793
Kupim ZASTAVO 750, neregistrirano,
5794
Kupim PEUGEOT 304, letnik 1971, za
5795
Kupim SKODO 1000 MB. Te-
5796
Kupim ZASTAVO 750, letnik
5797
Kupim komplet sedeže, amortizerje,
5798
Kupim levi BLATNIK za LADO 1200.
5799
Kupim ZASTAVO 101, letnik 1976,
5800
Kupim ZASTAVO 750, letnik 1979,
5801
Kupim GOLF, letnik oktober 1977,
5802
Kupim ZASTAVO 750, sprednji del
5803
Kupim VW variant 1600, tudi na kre-
5804
Kupim dobro ohranjen GOLF, letnik
5805

Kupim 125-S karamboliran (vetrobran-
5806
Kupim tovorno PRIKOLICO za oseb-
5807
Kupim ZASTAVO 101, letnik 1973,
5830
Kupim 125 PZ, letnik 1975. Tel. 24-563
5825
Kupim nov še neregistriran GOLF –
5715

STANOVANJA

Kupim dvosobno STANOVANJE
5813
Kupim fantoma oddam opremljeno
5814
Kupim GARSONJERO ali enosobno
5815
Kupim STANOVANJE ali SOBO s sa-
5816
Kupim STANOVANJE s central-
5817

POSESTI

Ugodno prodam, za gotovino, vseljivo
5818
Prodajam VIKEND HIŠICO 5,5 x 3 m.
5823

ZAPOSLOTITVE

Takoj zaposlim KV ali PKV PLE-
5747
V redno delovno razmerje sprejem
5819
Sprejem kakršnokoli delo na domu.
5768

MODA
Trgovsko podjetje
ELITA p.o.
Kranj, Titov trg 7

Komisija za delovna razmerja
5797

VZDRŽEVALCA – KURJAČA

Pogoji:
– kvalificiran električar.
Nastop dela 1. 9. 1982
SNAŽILKE
Nastop dela – takoj.
Pogoj:
– poskusno delo 1 mesec.

Vloge sprejema Moda, Tr-
govsko podjetje Elita p.o.
Kranj, Titov trg 7.

PRIREDITVE

GASILSKO DRUŠTVO VOGLJE, bo
5829

POZNAVSTVA

Iščem žensko (Gorenjko) z znanjem
5821

IZGUBLJENO

9. 6. 1982 sem izgubil ČEKOVNO
5820

OSTALO

Iščem izmenično VARSTVO za sedem-
5763
Pobegnile so 4 OVCE. Kdor bi kaj vedel
5822
Skupina opravlja vzdrževalna DELA
4927

ZAHVALA

Ob nenadni smrti naše drage mame

DRAGE OMAN

iz Sv. Duha 60

iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijate-
5817

Posebej se zahvaljujemo sestri Kristi, pevcem, gospodu
5817

žalujoči mož, sinova Boris in Jože z družinama

lesnina les
PE – KRANJ – PRIMSKOVO

**OBVESTILO
GRADITELJEM!**

Vseh vrst opečnih izdelkov za grad-
5823

Odprto: Ponedeljek, sreda,
5823

Krajevna skupnost ČIRČE

Svet KS Čirče objavlja prosta
5823

TAJNICE-KA

KS s 4-urnim delovnim ča-
5823

**Pogoji, ki jih mora kandi-
dat izpolnjevati, so:**

- najmanj dokončana sred-
5823
- obvladanje strojepisja,
5823
- da je moralno-politično ne-
5823

Pismene prijave z dokazili
5823

NESREČE

ZAPELJAL V OBCESTNI DROG

Škofja Loka – Neprimerna hi-
5823

KOLESAR PODRL PEŠCA

Jesenice – Na Cesti maršala
5823

pod Golico. Makuc pred prehodom
5823

V ŠKARJE

Meja – V nedeljo, 13. junija, se je
5823

**NA SPOLZKI CESTI OBRNILO
VOZILO**

Dovje – Voznica osebnega avto-
5823

S CESTE V JAREK

Reteče – Istega dne je podoben
5823

EISEN SPÖCK
9170 FERLACH, HAUPTPLATZ 13
Tel. 04227/3249

Nudimo vam:

motorne in električne kosilnice
5823

Imamo zastopstvo in prodajo
5823

vrtalne stroje, kotne brusilke, luknjarice, ročne krožne žage,
5823

Znani smo po nizkih cenah.
govorimo slovensko.

